Lietuvos nacionalinė M. Mažvydo biblioteka

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103 Telephone: 431-6344

LV. Gegužė — May 22, 1970 Nr. 39

ILIUSTRUOTAS TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

PREZIDENTO TEISĖ

PASTANGOS SENATE BAIGTI INDOKINIJOS KARĄ

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Prezidento Nixono apsisprendimas žygiu į Cambodiją pagerinti JAV pozicijas pietryčių Azijoje sukėlė didelio ne pasitenkinimo kai kuriuose JAV politiniuose sluoksniuose. Tai pilnai suprantama ir turėjo būti lauktina. Juk jei žygis į Cambodiją duos tikrai gerų rezultatų, visi tie, kurie prezidentą Johnsoną įkalbinėjo jokiu būdu nesiimti jokios iniciatyvos ir kovoti tik pietiniame Vietname pasirodys, švelniai tariant, nebuvę teisūs. O tie, kurie, kaip Goldwateris ir Wallace, siūlė konfliktą išspręsti ginklu, duodant smūgius komunistams ten, kur jiems skaudėtų, pasirodys teisingai samprotavę. Už tat negalima stebėtis, kad tokie žmonės kaip Harrimanas ir Clifordas dabar stojasi piestu.

Kartu keliamas ir karo teisėtumo klausimas. Mat, pagal konstituciją karą gali skelbti tik kongresas, tačiau Vietnamo atveju karas nebuvo paskelbtas. Tiesa, yra vadinama Tonkino rezoliucija pagal kurią prezidentas įgaliojamas imtis visų reikalingų žygių JAV interesams pietryčių Azijoje ginti. Dabar senato užsienio reikalų komisija nutarė tą rezoliuciją atšaukti. Ar tam pritars ir visas senatas bei atstovų rūmai, šiuo tarpu dar neaišku. Tačiau ir be tos rezoliucijos prezidentas turi teisės ir net pareigos vesti tam tikrus karinius žygius, kurie praktiškai niekuo nesiskiria nuo tikro karo.

Prileiskime, pavyzdžiui, kad sovietai ar kas nors kitas vieną gražią dieną paleidžia į JAV salvę raketų su atominiais užtaisais. Ką turėtų tokiu atveju daryti prezidentas? Sušaukti kongresą karo paskelbimui? Atvirkščiai, jis turi įsakyti tuojau smogti atgal ir gal net, rimtai gresmei esant, smogti pirmiems. Moderniais laikais tokiems formalumams kaip karo paskelbimas, nebeliko laiko.

Žinia, Vietnamo atvejis yra kitoks. Viet Congas ir net šiaurinis Vietnamas ne tik negrąso pačiom JAV, bet net neturi šanso nugalėti dabar ten esančias JAV pajėgas. Tačiau apribojus ten prezidento teisę, jam bus surištos rankos sprendimams ir kitur. Pavyzdžiui, Europoje.

Juk iš viso Vietnamo karas buvo pradėtas ne tiek dėl praktiškų sumetimų, kiek dėl principo -- norint įrodyti kad agresija, kad ir užmaskuota, neapsimoka. Čia ir slypi skirtumas tarp JAV ir Prancūzijos pozicijų Indokinijoje. Prancūzija kovojo, kad išlaikyti savo kolonijas. Patyrusi smūgį kariškai, ji apsisprendė nuo savo užmačių atsisakyti. Bet netekusi Indokinijos, ji logiškai anksčiau ar vėliau turėjo atsisakyti ir savo Afrikos imperijos. Tai nepakirto jos nei morališkai nei fiziškai dėl to, kad kolonijų laikas jau vistiek buvo praėjęs, o be to Europoje susiorganizavusi Bendroji Rinka davė naujas ūkinės plėtotės galimybes.

JAV, kaip pripažįsta ir Prancūzijos 'Lippmannas' Raymond Aron, yra visai kitokioje pozicijoje. Nixonas iš tikro norįs iš Vietnamo pasitraukti, tačiau išlaikęs savo krašto prestižą, kurio nustojimas gali turėti toli einančių pasėkų.

Dėl viso to pastangos suvaržyti prezidento rankas nėra sveikintinos. O to siekiama ne tik Tonkino rezoliucijos atšaukimu, bet ir kitais dviem sumanymais. Vienas jų yra senatorių Cooper-Church pasiūlymas nutraukti visas lėšas operacijom Cambodijoje po birželio 30 dienos t.y. po paties prezidento Nixono pasistatyto termino, antras yra senatorių Muxkie bei Harfield-McGowern pasiūlymas nubraukti bet kokias lėšas Indokinijoje esančiai kariuomenei po sekančių metų birželio 30 d. Atseit, nustatant terminą visiškam pasitraukimui. Formaliai kongresas turi tokią teisę ir jos panaudojimas būtų lygus nepasitikėjimo prezidentu pareiškimui. Taip galvojant būtų geriau, jei kongresas neduotų lėšų tiems 16.000 prezidento Kennedy pasiųstiems "patarėjams" su kuriais prasidėjo JAV aktyvus įsikišimas į Indokiniją. Tačiau tada taip toli pramatančių senatorių daugumos nebuvo. Jos nėra ir šiandien Dauguma galvoja apie savo perrinkimo galimybes, o ne Amerikos likimą.

ŠIANDIEN IR RYTOJ

NIXONAS gali džiaugtis, kad amerikiečių intervencija Combodijoj neša patenkinamus rezultatus ne tik kariniame plane, bet ir diplomatiniame, padidindama sovietų-kinų skyrybas.

Šios savaitės Pravdoj atspausdintas prieš Pekiną kaltinimas yra svarbus. Sovietai kaltina kinus, kad jie "savo avantiuristine politika griauna pažangiuosius režimus". Sovietų kompartijos oficiozas Mao Tse Tungą laiko atsakomingu dėl princo Sihanouk nuvertimo. Vietoj prisitaikius prie princo, sako laikraštis, Pekinas norėjo Combodijai įpiršti savo hegemoniją: rezultate amerikiečiai įsikišo ir šis kraštas perėjo į vakariečių pusę. Pravda kaltina kinus ruošiant karą prieš Sovietų Sąjungą bei kitas socialistines respublikas, siekiant užvaldyti ne tik Aziją, bet ir visą pasaulį. Mao vadinamas būsimojo karo padegėju, o kinai "hitlerinės gaujos įpėdiniais". Pravda nesivaržo su tokiais žodžiais kurie tikrai nė kiek nepadės geram sugyvenimui, bet tik padidins skyrybas tarp Maskvos ir Pekino.

Šis Pravdos straipsnis rodo, kad sovietai atsisakė išnaudoti amerikiečių įsikišimą Combodijon susitarimui su Pekinu. Priešingai, jie laiko Mao provokatoriumi ir svarbiausiu kaltininku Indokinijos karo. Tuo pačiu princui Sihanoukui, kuris savo "vyriausybei" būstinę pasirinko Pekine, atsisako duoti paramą ir meta Hanojui įspėjimą, kad vietoj tęsus beviltišką karą, ieškotų punktų susitarti.

Tokią poziciją vargu ar Maskva būtų užėmus, jei Nixono operacija Combodijoj nebūtų pasisekusi. Dabar, matydami, kad amerikiečiai griežtai ruošiasi priešintis Kinijos agresijai, sovietai traukiasi iš Azijos konflikto, palikdami ginčytis vienus amerikiečius su kinais, kad patys vėliau galėtų išgriebti kaštanus iš ugnies nenusidegindami pirštų.

"Proletarinė vienybė"...

JAV kongrese ir senate yra žmonių, kurie gerai pažįsta pavergtos Lietuvos problemas. Dr. Leonas Kriaučeliūnas, besirūpindamas Lietuvos okupacijos 30 metų sukakties minėjimu bei Lietuvių tautos genocido parodos pristatymu amerikiečių visuomenei, lankėsi Washingtone ir palietė tuos klausimus pokalbiuose su JAV senato ir kongreso nariais. Nuotraukoje matome (iš kairės) dr. Leoną Kriaučeliūną besikalbantį su kongresmanu Ed. Derwinski ir senato bei kongreso ryšininku pulk. R. Vandervort, kurie pasižadėjo birželio 13 atvykti Chicagon dalyvauti Lietuvos okupacijos minėjime, genocido parodoje ir specialioje akademijoje Sheraton viešbutyje. T. MacDonald nuotrauka

LIETUVOS LAISVĖS BYLAI TURIME DAUG DRAUGŲ

JURGIS JANUŠAITIS

Lietuvos okupacijos 30 metų sukaktis jau artėja. Šį įvykį turime tinkamai prisiminti ir, kiek įmanoma, priminti laisvojo pasaulio žmonėms. Lietuvių tautos tragedija yra klasiškas pavyzdys, kaip komunizmas sistematingai, suplanuotai pavergia laisvas tautas, jas sunaikina, palauždamas tautos atsparumą.

Apie lietuvių tautos genocidą, tiesa, skelbiame laisvajam pasauliui visais pokario metais. Buvo rašyta ir kalbėta, tačiau didesnės, platesnės dokumentacinės studijos plačiajai amerikiečių visuomenei nebuvome patiekę.

Amerikos Lietuvių Taryba galvojo, kad reikia turėti paveikesnių priemonių, kurios greičiau galėtų įtikinti amerikiečius kalbant apie komunizmo pavojus ir šiam kraštui. Tam tikslui ALT su specialia komisija paruošė gerai dokumentuotą lietuvių tautos gonocido parodą. Joje yra sutelkta daug, autentiškos medžiagos ir tik metus žvilsnį matomi komunizmo baisūs padariniai.

Tad 30 metų Lietuvos okupacijos minėjimas bus ne tuščiažodžiavimas, bet pagrįstas autentiškais dokumentais.

Mums svarbu, kad Lietuvos okupacijos reikalai Washingtone D.C. nebūtų nukišti į archyvus, kad Lietuvos laisvės byla būtų nuolatos gyva.

Artėjant 30 metų Lietuvos okupacijos sukakčiai ruošiamos ta proga genocido parodos reikalais, dr. Leonas Kriaučeliūnas lankėsi Washingtone ir kalbėjosi su visa eile JAV senato ir kongreso narių ir jiems išdėstė Lietuvos bei lietuvių tautos genocido reikalus. Ir malonu konstatuoti, kad dr. Leonas Kriaučeliūnas iš Washingtono parsivežė geriausius įspūdžius iš pokalbių su JAV kongreso ir senato nariais.

Kongresmanas R. Pucinski dr. Leonui Kriaučeliūnui pokalbio metu užsiminė, kad Lietuvos bylos reikalą reikėtų perkelti į tarptautines institucijas. Jis nurodė Cambodijos pavyzdį ir teigia, kad jeigu nuverstojo Cambodijos princo vyriausybę egzilėje pripažino Kinija ir jeigu tą pat padarytų Sovietų Rusija, tai jis, kongr. R. Pucinski, būsiąs pirmas, kuris prašytų prez. R. Nixon administracijos sudaryti egzilėje atitinkamus organus ir Pabaltijo valstybėms.

Kada dr. Leonas Kriaučeliūnas paklausė jo, ar lietuviai turėtų pakankamai draugų Lietuvos bylą ginant tarptautinėse institucijose, kongr. R. Pucinski atsakė, kad lietuviai turi JAV kongrese ir senate daugiau draugų, nekad jie mano. Tik reikia jų ieškoti, su jais palaikyti ryšius.

Malonu konstatuoti, kad dr. Leono Kriaučeliūno pastangomis į Lietuvių tautos genocido parodos atidarymą ir į 30 metų Lietuvos okupacijos minėjimą Chicagon birželio mėn. 13 dieną atvyksta visa eilė kongreso ir senato narių, jų tarpe senat. R. Smith, kongresmanai G. Ford, Edward Derwinski, R. Pucinski, senato ir kongreso ryšininkas pulk. R. Vandervort, Chicago Tribune vienas redaktorių Walter Trohan ir kiti.

Birželio mėn. 13 dieną Chicagoje, kaip matome, įvyksta ne eilinės iškilmės. Lietuvių tautos didžioji drama bus pri-

(Nukelta į 2 psl.)

Dr. Leonas Kriaučeliūnas (kairėje), lankydamasis Washingtone kalbasi su nuoširdžiu lietuvių bičiuliu kongresmanu Ed. Pucinski. T. MacDonald nuotrauka

PO PIETŲ KRYŽIUM

VLADAS RADZEVIČIUS

MOČIUTĖ IR MOTINA

Dideliu nuoširdumu visose Australijos lietuvių kolonijose antrąjį gegužės sekmadienį buvo iškilmingai pagerbta Lietuvė Motina dabartinių motinų asmenyje.

Tos lietuvės motinos, kurios atvyko į Australiją su mažutėm dukrelėm ant rankų, šiandien jau yra močiutės, o jų dukros -- motinos. Ką išgyveno šiandieninės močiutės, to, ačiū Dievui, netenka išgyventi šiandieninėm motinom. Jos pradeda gyvenimą ir pasineria motinos páreigose supamos visai skirtingų sąlygų.

Dabartinė močiutė nuo pat pirmos dienos Australijoj stojo petys petin su savo vyru, kad galėtų tvirčiau atsistoti ant kojų naujojoj žemėj. Į naujo gyvenimo kūrimą ji kibo su nuostabia energija, nors ją visą laiką kankino jausmas, kad negali pilnai pasišvęsti savo vakams. Šitą jos kančią didino ir viešai skelbiami priekaištai, kad lietuvė motina, besirūpindama ekonominio gyvenimo gerinimu, skriaudžia savo vaikus ir neapglėbia jų reikiama motiniška meile. Tais priekaištais dar ir šiandien puošiami vietos lietuviškų laikraščių vedamieji.

Nežiūrint to, dabartinės močiutės garbei reikia pasakyti, kad ji, nors ir klupdama, nors ir nežmoniškai išvargusi, vedė savo vaikus lietuvišku keliu. Ji bus bene paskutinė motina, kuri dar sekė pasakas apie Lietuvą savo vaikams ir tebeseka jas savo anūkams. Močiutė ir šiandien savo anūkams, kaip anksčiau savo vaikams, dainuoja lietuviškas dainas.

Tikrai nuostabu, kad lietuvė močiutė pajėgė išlaikyti glaudesnį kontaktą su savo vaikais ir anūkais, negu jos kaimynė australė, kuri gyvena vien tik iš vyro algos ir kuri negali suprasti, kodėl ištekėjusi moteris dar turi dirbti, kai "full time job" jos laukia namuose. Nors australė irgi tvirtina, kad dėl tokio darbo nukenčia šeima, tačiau jokiu būdu negalima pasakyti, kad lietuviškose šeimose vaikai būtų labiau nutolę nuo tėvų. Faktiškoji padėtis duoda pagrindo teigti, kad lietuviškose šeimose ryšys tarp tėvų ir vaikų yra nuoširdesnis ir glaudesnis.

Jeigu dabartinė močiutė, kaip taisyklė, buvo kartu su vyru duona uždirbanti moteris - motina, tai dabartinė lietuvaitė motina jau dirba tik išimtinais atvejais. Daugumoje jaunos lietuvės motinos pasiduoda bendrai australiškai tendencijai ištekėjus koncentruotis šeimos reikaluose.

Naujai susikūrusių šeimų ekonominė padėtis jau kitokia. Vyrai ne juodadarbiai, bet vienos ar kitos srities gerai apmokami specialistai. Jaunas inžinierius, archtektas, gydytojas ar teisininkas jaustųsi įžeistas, jei jo žmona eitų dirbti. Ir jo draugai australai į jį kreivai žiūrėtų. O šiuo atveju jis jautrus.

Nėra mažiausios abejonės, kad motina, kuriai nereikia prisidėti prie duonos kąsnio uždirbimo, gali labiau susikoncentruoti vaikų auklėjime. Tačiau jaunos lietuvės motinos, gyvendamos tarp australų, o dažnai būdamos ir svetimtaučių žmonos, į jas supančius sunkumus žiūri gana realiai. Labai dažnai jos kviečiasi į pagelbą močiutes. Su vaikais jos kalbasi lietuviškai, leidžia juos į lietuviškas savaitgalio mokyklas ir visą prieauglį telkia vienon lietuviškon krūvon. Turėdamos daugiau laisvo laiko, negu močiutės kad turėjo, dabartinės jaunos lietuvės motinos, pamažu įsijungia į tą lietuvišką darbą, kurį čia yra pradėjusios močiutės. Daugelyje vietų kartu dirba, kartu džiaugiasi ir kartu ateitį planuoja tiek močiutės, tiek motinos. Vienos jau pražilusios ir išvargusios, kitos dar jaunos ir energingos.

***

Dr. J. K. Valiūnas adelaidiškių tarpe. Po pranešimo, kurį Vliko pirmininkas padarė Adelaidės Lietuvių Namuose, pas p.p. Pacevičius buvo surengta kukli vakarienė. Nuotraukoje šios vakarienės svečių dalis. Iš kairės G. Vasiliauskienė, S. Pacevičienė, dr. J.K. Valiūnas, B. Lapšienė, L. Radzevičienė, B. Stepanienė, V. Radzevičius ir J. Stepanas. Antroj eilėj iš kairės A. Pacevičius, J. Vasiliauskas ir kun. A. Spurgis, A. Pacevičiaus nuotrauka

• LIETUVIŠKOS TRANSLIACIJOS Sibiro lietuviams. Vliko pirmininkas dr. J.K. Valiūnas, kuris gegužės 7-14 dienomis lankėsi Australijoj (Sydney, Melbourne, Adelaide) pareiškė, kad iš Filipinu kasdien du kartu bus duodamos lietuviškos radio transliacijos, specialiai skirtos Sibire esantiems lietuviams. Transliuojamosios stoties galingumas užtikrina, kad šios transliacijos Sibire bus labai gerai girdimos.

Visose trijose Australijos lietuvių kolonijose dr. Valiūnas suteikė plačių informacijų apie Vliko darbus, atliktus paskutiniųdviejų metų laikotarpyje. Ypač plačiai jis palietė santykiavimą su lietuvių tautos kamienu, giliau apžvelgdamas tas komplikacijas, kurias sukelia Lietuvos okupacija ir okupanto naudojamos priemonės.

• ZIGMAS BUDRICKIS (gimęs 1932 m.) Vakarų Australijos universitete gavo Ph. Daktaro laipsnį. Jau penki metai jis lektoriauja šiame universitete elektro-inžinerijos fakultete ir pasižymėjo visa eile specialybinių raštų. Dr. Z. Budrickis aktyviai reiškiasi lietuviškam gyvenime.

• VIEŠNIA IŠ VENEZUELOS -- Gabrielė Giliauskaitė atvyko į Sydnejų aplankyti savo giminių. Kaip "Mūsų Pastogė" pastebi, tai bus pirmoji Venezuelos lietuvė, apsilankiusi Australijoj. Jos žodžiais kiekvienas Venezuelos gyventojas spiaudo nafta...

• LIAUDIES DAINŲ POPULIARINIMAS pradėtas Melbourne š.m. gegužės 10 dieną, kad "Rūtelių" kvartetas surengė jaunimui liaudies dainų vakarą. Jaunimas dainų klausėsi susėdęs ant kilimo Melbourno Lietuvių Namų Jaunimo kambaryje. Panašius liaudies dainų vakarus planuojama rengti dažniau.

• DISKUSIJŲ BŪRELIS, apjungiąs negausios Newcastle lietuvių kolonijos inteligentines pajėgas, paskutiniu laiku ypač pagyvino savo veiklą įvairiais diskusiniais parengimais. Šiomis dienomis būrelis gvildeno išeivių reikšmę atsikuriančiai Lietuvai. Pagrindą diskusijoms davė vietos lietuvių choro dirigento ir apylinkės valdybos pirmininko St. Žuko paskaita šiuo klausimu.

• ARCHITEKTAS JURGIS ŽALKAUSKAS ir ponia turėjo nelauktai pertraukti savo atostoginę kelionę aplink pasaulį -- per auto katastrofą Melbourne sunkiai sužeista jų dukrelė Kristina (14 metų amžiaus) ir kiek lengviau sūnus Linas (20 metų).

• ULTIMATUMAS KRAŠTO VALDYBAI. Siunčiant savaitinę medžiagą Dirvai, gauta žinių, kad grupė Sydnejaus lietuvių įteikė Krašto Valdybai ultimatumą, reikalaudami per keturias savaites pašalinti Mūsų Pastogės redaktorių rašytoją Vincą Kazoką. Smulkiau kitam numery.

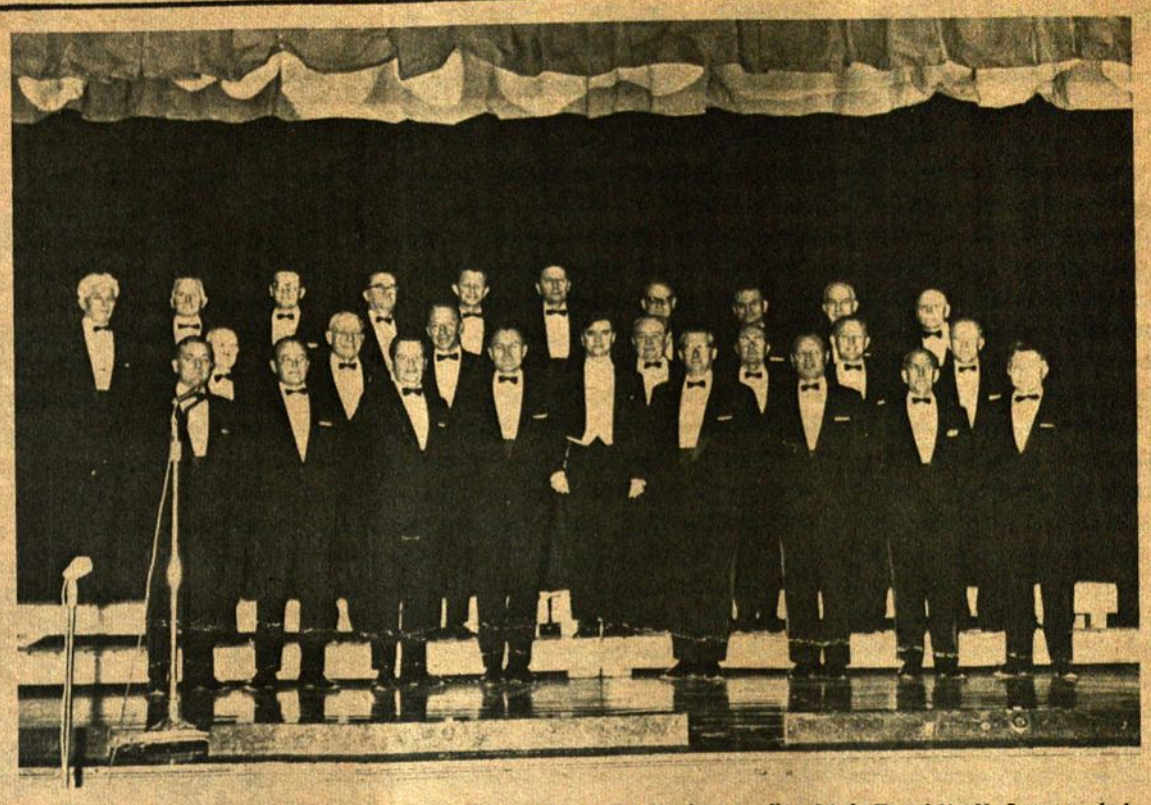

New Yorko lietuvių vyrų choras, kurio metinis koncertas įvyks gegužės 24 d. Franklin K. Lane mokyklos salėje, Woodhaven, N.Y. R. Kisieliaus nuotrauka

VYRŲ CHORO KONCERTAS NEW YORKE

New Yorko Lietuvių Vyrų choras š.m. gegužės mėn. 24 d. ruošia savo metinį koncertą, kuris įvyks Franklin K. Lane mokyklos salėje, Woodhavene, pradžia 4 val. p.p. punktualiai. Programoje girdėsime pirmu syk New Yorke čia gimusią lietuvaitę solistę F. Railaitę-Riley, akompanuojant pianistei A. Anderson.

Šis choras tai muz. Vl. Baltrušaičio kultūrinis palikimas New Yorko lietuvių visuomenei. Muz. Vl. Baltrušaitis čia gyvendamas šį chorą suorganizavo ir jam vadovavo. 1967 m. Baltrušaičiui išvykus iš New Yorko, choro vadovu buvo pakviestas muz. Vyt. Strolia, kuris visą savo sielą ir jaunatvišką energiją pašventė čia šiam chorui norėdamas išlaikyti jį aukštame lygyje. Gyvendamas net už New Yorko ribų New Jersey valstijoje, net kelis kartus savaitėje atvyksta į Brooklyną repeticijoms, kurios vyksta tėvų pranciškonų kultūros židinio patalpose.

Reikia pasidžiaugti, jog į choro eiles vėl sugrįžo kai kurie nubyrėję choristai, o be to įsijungė visa eilė naujų gražia balsių vyrų. Tuo būdu choras atsigavo ir sustiprėjo. Be to, visa eilė choristų, kaip ir dirigentas Vyt. Strolia, gyvena toli už New Yorko ribų ir į repeticijas važinėja po 60-80 mylių. Tai didelis pasišventimas ir meilė dainai.

Choras dažnai yra kviečiamas dainuoti minėjimuose čia New Yorke ir už New Yorko ribų ir susilaukė gražaus įvertinimo iš visuomenės tarpo. Reikia tikėtis jog New Yorko ir apylinkių lietuviai parems choro darbą gausiai atsilankydami į šį koncertą.

S. Sakalas

LIETUVOS LAISVĖS...

(Atkelta iš 1 psl.)

siminta su priderama rimtimi, iškilmėmis. Parodos atidarymas įvyksta Sheraton viešbutyje ir po parodos apžiūrėjimo ten pat seks speciali akademija, kurios metu kalbės kongresmanas G. Fordas ir bus vakarienė.

Išgyvenę komunizmo terorą, mes turime gausiai susirinkti ir į 30 metų Lietuvos okupacijos minėjimą bei genocido parodą ir tuo parodyti amerikiečių politikams, kad ir po tiek metų mūsų tautos ir valstybės reikalai liko gyvi ir kad mes nuoširdžiai dirbame Lietuvos laisvės reikalą gindami.

MARSAS IR LEUKEMIJA...

Dr. V. Klemas dalyvaus Pasaulio ir Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungų 10-tajame suvažiavime, 1970 m., gegužės 30-31 d. Toronte, Kanadoje. Jis skaitys paskaitą: "Marsas, Laseriai ir Leukemija. Erdvių Technologijos Pritaikymas Medicinos Problemoms". Dr. V. Klemas supažindins suvažiavimą su pirmu detalizuotu Pasaulio Lieuvių Mokslo Draugijos projektu, kurį jo vadovaujama komisija paruošė. Šios dvi temos turės visuomenišką reikšmę ir reikia manyti, kad sudomins plačiąją lietuvių visuomenę.

Dr. V. Klemas yra kvalifikuotas kalbėti šiomis temomis. Jis dirba kaip Manager, Optical and Surface Physics Laboratory, General Electric Co., Philadelphijoje Pa. Savo darbe vadovauja grupei penkiolikos fizikų ir inžinierių. Jis taip pat yra lektorius Pennsylvanijos Valst. Universitete.

Dr. V. Klemas yra autorius visos eilės mokslinių studijų (15), kurias randame vokiečių ir amerikiečių techninėje spaudoje. Jis skaitė paskaitas tarptautinėse konferencijose ir vietiniuose technologų suvžiavimuose.

Dr. V. Klemą sutinkame ir visuomeninėje lietuviškoje veikloje. Jis yra skautas ir Akad. Skautų Sąjūdžio filisteris, veikia LB Philadelphijos apylinkės valdyboje. Yra dabartinis ALIAS Philadelphijos skyriaus pirmininkas ir vadovauja Pasaulio Lietuvių Mokslo Draugijos steigimo komitetui.

Dr. V. Klemas, gimęs 1934.XI.29, Klaipėdoje. 1953-59 m. studijavo Massachusetts Technologijos Institute (MIT) elektros inžineriją: 1957 gavo B.s., o 1959 -- MS laipsnius. Nuo 1959 m. dirba General Electric Co.; pradžioje kaip satelitinės ryšių sistemos inžinierius; 1963-1965 kompanijos stipendininkas ir tyrimų asistentas Braunscweigo Technikos Universitete, kur gavo daktaratą. Grįžęs iš Vokietijos -- vėl dirba G.E. kur eina dabartinias pareigas "Mgr., Optical and Surface Physics Lab."

• VISI ATEITININKAI -- moksleiviai, studentai ir sendraugiai -- šį rudenį dalyvauja savo organizacijos aštuntajame kongrese, kuriame bus minima ir organizacijos 60 metų veiklos sukaktis. Savo atostogas prašom planuoti taip, kad rugsėjo 4-7 dienomis galėtumėte būti Chicagoje ir dalyvauti labai svarbiame ir retame kongrese. Į šį kongresą atvyksta ateitininkai iš Vokietijos, Australijos ir Pietų Amerikos

NEPAMIRŠKITE ATNAUJINTI DIRVOS PRENUMERATĄ

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMĄ**

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖ —

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerių ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

DIRVA THE LITHUANIAN NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO • PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTIS, INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR $13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA IŠEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS • PRENUMERATA MEAMS $13.00, PUSEI METŲ $7.00 • ATSKIRO NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŪRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI GRĄŽINAMI TIK AUTORIAMS PRAŠANT • PAVARDE PASIRAŠYTI STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREIŠKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

PLB IR SĄŽINĖS BALSAS

Svarstant laisvo apsisprendimo klausimą dalyvaujant mūsų išeivijos organizacijose, ypač jų vadovybėse, pravartu panagrinėti iš to einančias pasekmes. Štai skaitome Pasaulio Lietuvių Bendruomenės vieno iš vadovų dr. H. Brazaičio tokį pasisakymą dėl bendradarbiavimo su pavergtos Lietuvos okupanto patikėtiniais bei politrukais: "Palikime tą klausimą kiekvieno laisvojo lietuvio sąžinei, jo asmeniniam apsisprendimui ir jo tuo reikalu suprantamai misijai..." (Naujienos, š.m. bal. 25 d.).

Jei dr. H. Brazaitis ar kitas panašių minčių tautietis būtų tik eilinis išeivijos lietuvis, tai savaime aišku, šiame krašte gyvendamas galėtų kalbėti ir elgtis visuomet tiktai pagal savo asmeninės sąžinės balsą, bet kadangi jis yra organizacijos ir net centrinių organų vadovybėje, tai tuo praranda didelę dalį savo asmeninės laisvės, turėdamas savo nuomonę derinti su vadovaujamos org-jos bendrąja nuomone bei nutarimais, o to nedarydamas jis tą org-ją skaldo, menkina jos autoritetą, klaidina visuomenę ir tuo pasinaudoja tik Lieuvos okupantas.

Jeigu kas iš mūsų nenori pripažinti socialinio junginio moralinio autoriteto, tai gali pasitraukti iš vadovybių eilių ir gyventi grynai pagal savo asmeninę sąžinę, niekas neturės teisės jam daryti kokių nors priekaištų.

Atvirai kalbant, paskutiniu laiku mes daug kalbame apie bendravimą ir bendradarbiavimą su kraštu ir maišome dvi sąvokas: privatų bendravimą su pavergtu lietuviu ir su okupanto politrukais, kurie visur atvykusius menininkus lydi ir kartu dalyvauja priėmimuose su mūsų org-jų vadovais, prisistatydami jiems okupanto suteiktais titulais, sėdi koncertų sakėse su mūsų org-jų vadais. Vienas iš jų prisistatinėja net Lietuvos konsulu. Kaip gali jaustis laisvojo pasaulio lietuvių org-jos vadovas kilnodamas taurę su okupanto paskirtu "konsulu", o kitą dieną kviesti nepriklausomos Lietuvos dar pasaulio tebepripažįstamą tikrąjį konsulą.

Yra ir tokių mūsų vadovų, kurie į koncertus nusiunčia savo žmonas, o patys po koncerto tik priėmime atsiranda, tuo kompromituodami vadovaujamos org-jos vardą ir jos eilinius narius nustumdami į pasyvumą, abejingumą, ko okupantas tiktai ir laukia.

Lietuvos pavergėjo malone mes jau daugelį metų su kraštu bendraujame, asmeniškos laisvės sąžinės vedami siunčiame siuntinius šelpdami kartu ir okupantą dideliais muitais, apmokame atvykstantiems kelionės, gražiai priimame ir gausiai apdovanoję išleidžiame. Vykstame ir patys savo gimtojo kampelio aplankyti, kurio tačiau nepamatę ir grįžtame. Tai laisvos sąžinės apsisprendimo išdava. Bet kiek liečia kultūrinius, politruko lydimus bendravimus, tai jau kitas klausimas. Čia verta prisiminti seną istorinį įvykį, kada žydai būdami babiloniečių vergijoje buvo pakviesti Babilono dievo garbei šokti, tai jų bendruomenės vadas pranašas Jeremijas pareiškė: "Mes pakabinome savo arfas ant svyruojančių gluosnių Jordano paupy". Tuo jis davė suprasti, kad džiaugsmas liko tėviškėje, o šokimas drauge su babiloniečiais, jų pavergėjais reikštų vergo padėties legalizavimą.

Anų laikų vergai dar mat galėjo atsisakyti, o sovietinio okupanto vergai negali to padaryti. Taigi mes bendraudami su pavergėjo politrukais ar jų priežiūroje taip pat legalizuojam savo gimtojo krašto vergiją.

Apie vadinamus kultūrinius mainus išėjo viešumon dar vienas visai naujas įrodymas, aiškiai nusakąs jų siekius, cituotas "Chicago Tribune" korespondento Frank Starr iš Maskvos laikraščio "Sovietskaja Rosija" kovo 24 d., kur rašoma: "Mūsų literatūra, kaip ir kiti menai, privalo laikytis aiškių komunistinių direktyvų... Literatūra, vengianti politikos, yra tik pasakos tinkančios kvailiams. Kiekvienas menininkas turi tarnauti komunistų partijai..." Nejaugi mūsų literatūra ir menas pradės vykdyti šiuos reikalavimus idant pasiektų okupuotą Lietuvą?

Be to, karts nuo karto pasigirsta balsų, kad lietuvių išeivija Lietuvos atstatymui neturi reikšmės. Šį klausimą yra gana nuodugniai nušvietę Kanados "Tėviškės Žiburiai" š.m. sausio 22 d., kur jie savo įžangianiam tarp kitko rašo:

"Kaip išeivijos balsas buvo reikšmingas atstatant nepriklausomą Lietuvą, taip jis gali būti nemažiau reikšmingas ir ateityje. Jis reikšmingas ir dabar, nes jo dėka Sovietų Sąjunga iki šiol nepajėgė Baltijos valstybių išbraukti iš tarptautinių problemų, nors to siekė milžiniškomis pastangomis, turėdama savo dispozicijoje visas galingos valstybės priemones. Jei Baltijos kraštai ir po 30 metų okupacijos tebeturi diplomatines atstovybes, irgi išeivijos balso nuopelnas. Ir, kai tas balsas nutils, kai pasaulis nebejus lietuvių ir kitų tautų išeivijos kovojančių rankų, pavergtųjų klausimas bus labai ramiai išspręstas, t.y. išimtas iš tarptautinių problemų eilės. Tiesa, toji eilė tebėra ilga, bet istorijos mastu nėra beviltiška. Kol bus balsų, kalbančių apie ją, riedins sprendimo plotmėn. Tad mūsų uždavinys -- matyti tikrovę ir ją veikdinti, būti kad ir mažu keru ant didžiųjų kelio".

E. Čekienė

Lietuvių Tautinių Namų metinio susirinkimo prezidiumas: inž. J. Jurkūnas -- pirmininkas, Antanas Šošė -- sekretorius (kairėje) ir Stasys Virpša -- pranešėjas apie LTN finansinį stovį.
V. Noreikos nuotrauka

Lietuvių Tautiniai Namai

Lietuvių Tautinių Namų metinis narių susirinkimas, gegužės 3 d. praėjo darbingoj nuotaikoj, gvildenant būdus ir priemones, norint pastatyti lietuvišką pastogę didžiojoj Chicagoj. Susirinkime dalyvavo per 100 asmenų, pirmininkavo -- LTN vald. pirmininkas J. Jurkūnas, sekretoriavo -- LTN tarybos vicep. A. Šošė.

Susirinkimas dėmesingai išklausė LTN valdybos pranešimą apie pastarųjų metų bėgy darytasias pastangas bei nūdienį finansinį stovį. Itin šiltą atgarsį susilaukė architektas Erdvilas Masiulis, valdybos vardu patiekdamas, jo paruoštojo LTN projekto eskizus ir duodamas jojo paaiškinimus. E. Masiulio projektas bazuojamas ant dabar jau LTN turimojo sklypo į pietvakarius nuo Chicagos Marquette parko. Susirinkimo dalyvių dauguma pasisakė ir valdyba, kaip ir E. Masiulis su tuo sutinka, kad statybos atveju būtų tikslinga prie turimojo sklypo pripirkti dar kita tiek ploto...

Architekto E. Masiulio projektuojamoje, bet dar galutinai neišbaigto je pastogėje būtų didžioji salė, tinkanti koncertams, konferencijoms, kaip lygiai, apstatymą pakeitus -- baliams ir kitoms pramogoms. Visa statyba be kolonų ir salė apskritimo formos -- visa tai sudarysią geresnę akustiką ir matomumą. Pastogė turėtų keletą kitų salių - kambarių, mažesnių grupių susirinkimams bei posėdžiams. Taip pat pastogėje rastųsi eilė mažų kambarių, atskiroms organizacijoms; jų raštinės knygoms, vėliavoms ir pan. turtui laikyti. Didžiąją salę apjuosiančios halės sienos tiktų meno, knygos ir pa našioms parodoms. Be to, pastogėje numatomos patalpos bibliotekai, skaityklai, valgyklai - restoranui ir kt. Deja, didžioji salė talpintų apie 500 žmonių.

Paklausimų ir diskusijų eigoje pasikeista mintimis ir išgirsta pasiūlymai. Pagrindinis visų dėmesys, atrodo, krito klausimui -- kada numatoma LTN statybos pradžia ir kokia apytikrė pagal šį projektą statybos vertė, kaina? Į šiuos klausimus tikslaus atsakymo niekas negalėjo duoti, tačiau iš LTN vald. pirm. ir architekto E. Masiulio atsakymų gavosi toks vaizdas -- LTN pastogės statyba siektų apie 250.000 dol.! Kai LTN bus sutelkę kita tiek kapitalo negu šiandien, ($43.368.58), kad turi ir dar truputį daugiau ... bus galima pamatus prakasti. Stebint narių ir lietuviškosios visuomenės nuotaikas, atrodo, kad kapitalo telkimas ilgai nebegali būti tęsiamas. Todėl tempus turimas jėgas, o taip pat matant vis didėjantį visuomenės ir spaudos LTN domėjimąsi, reikia manyti, kad pamatus prakas šio susirinkimo išrinktoji LTN taryba ir šių bėgamųjų metų slinktyje!

Baigdamas susirinkimą J. Jurkūnas padėkojo visiems jame dalyvavusiems ir savo mintis pareiškusiems. Padėkos žodis visiems LTN vald. bendradarbiams, o taip pat lietuviškajai spaudai, radijo valandėlėms ir visai visuomenei, besidominčiai LTN organizacija ir jos ėjimais.

Po susirinkimo toje pat salėje įvyko LTN pietūs, kuriuose dalyvavo maždaug toks pat

(Nukelta į 4 psl.)

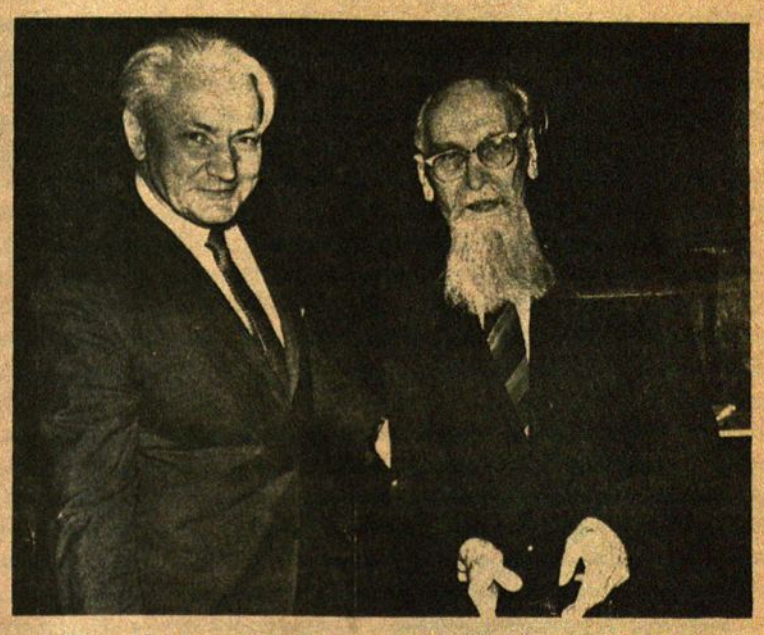

LTN vald. pirm. J. Jurkūnas palydi veteraną dail. Adomą Varną, naująjį LTN šimtininką.
V. Noreikos nuotrauka

Aktorė Zita Kevalaitytė priima iš LTN vald. pirm. J. Jurkūno ir sekr. J. Žvynio rožių puokštę.
V. Noreikos nuorauką

ŠIS BEI TAS

"MELOMANIJA yra pomėgis klausytis žmogaus dainavimo. Melomanas lygiai gali žavėtis sopranu ir baritonu. Kiekviename įtaigojančiame veiksme, primintina romėnų patarlė: pavyzdžiai traukia. Visai nenuostabu, kad paskiri melomanai stengiasi, kad visi lietuviai taptų melomanai. Todėl mes matome melomanus ne tiktai koncertuose, bet ir operos pastatymų salėse. Už tai jiems didelė pagarba. Jų pavyzdžiai patraukia. Operų deficitai dengiami greičiau už visokių kultūros fondų deficitus.

Bet melomanai, kaip ir visuomenė, skiriami į kategorijas. Tokie melomanai, kurie dėl melomanijos neskirsto koncertantų kategorijomis yra super-melomanai. Jie dalyvauja tokiuose koncertuose, prieš kuriuos veiksniai reiškia protestus. Tai yra super-melomanijos reiškinys, pasiektas aukščiausia melomanijos studija. Super-melomanijos transe yra ir super-melomanai dvasiškiai. Jų pavyzdžiai patraukia ir visokius veiksnius nusodina iš jų balnų. Tegu tad veiksniai nesišvaisto su popierinių rezoliucijų šoblėmis, kada reikalas liečia super-melomaniškas sferas..."

Šitokį tekstą atsiuntė laikraščio redakcijai vienas iš korespondentų. Aišku, dėl šventos ramybės, mums tektų visa tai palikti be viešumos, tačiau atkaklus bendradarbis pridėjo ir visą pundą spausdinių, kur jo pastebėti faktai atrodė tikrais faktais. Tikri faktai sudaro tikrą gyvenimą. Todėl super-melomanija, apsireiškusi mūsų dvasiškių bruzdėjime, irgi yra mūsų gyvenimo faktas. Kiekvienas faktas, nelyginant daiktas, palydimas šešėlio. Fakto šešėlis yra anekdotas apie faktą.

Toliau korespondentas rašo, kad vienas super-melomanų dvasiškių taip įsisavino koncerto faktą, kad bažnyčioje kreipėsi į besimeldžiančius:

-- Daunoras vobiscum.

Faktas liko anekdotu. Anekdotas liko faktu.

***

VILNIUJE Minties leidyklos rūpesčiu pasirodęs LTSR turistinis žemėlapis rodo, kad LTSR teritorijoje žydi turizmas, kad turistai knibžda LTSR gamtos draustiniuose ir istoriniuose punktuose. Tačiau žemėlapio redaktorė L. Kokšienė sulaukė užpuolių iš recenzento Martiškiaus. Užpuolio įžūlumas, tačiau nebuvo politiniai raštingas. Recenzentas nusiskundė, kad turistiniame žemėlapyje nenurodytos gatvės miestų apybraižose, kad nėra nurodyti geografiniai punktai, kur atrasti garsius medžius, žinomus piliakalnius ir, net gi, senosios kapitalistinės pagonybės laikų sostinę Kernavę.

Pasirodo, kad gatvių planuose nėra dėl to, nes bijoma, kad diversantai galės sekmingai ruošti atentatus, o priešo lėktuvai žinos bombardavimo taškus.

Senųjų medžių visai nėra reikalo traukti į žemėlapius, nes pagal tradiciją žemėlapis pasirodo tik kas dvidešimt penkeri metai, o kas garantuos, kad per tą laiką senieji medžiai neišnyks. Gi žymėti kapitalistinės praeities piliakalnius bei Kernavę, būtų tikra kapitalistinės praeities restauracija. Tik buržuaziniams nacionalistams naudinga poetizuoti tą erą, kada liaudis vergavo kunigaikščiams.

Todėl J. Martiškiaus priekaištai nusiplauna nuo turistinio žemėlapio, kaip mėšlas nuo kolūkiečio vyžos.

Bet už tai ryšium su Lenino jubiliejumi, žemėlapy netrūksta "gyvybingesnių" lietuvių istorijai duomenų. Pavyzdžiui, suiręs ir vos besilaikąs mūrelis Vilniuje, kur tris dienas gyveno V.I. Leninas, atžymėtas didele varine lenta su memorialiniu įrašu. Speciali istorikų komisija, ištyrusi mūrelį, atrado, kad tada buvo ir patalpėlė, kur karalius vaikšto pėsčias. Bet istoriškai tikras išliko keliolikos žingsnių takelis, kuris vedė už mūrelio... Dabar takelis skęsta žieduose. Būdelė, tačiau dingo nes reakcinio imperializmo eroje, niekas nesirūpino išsaugoti revoliucinių šventovių, kur buvo pagaminta daug liaudžiai išganingų planų.

Lietuvių Tautiniai Namai

(Atkelta iš 3 psl.)

skaičius žmonių, kaip ir susirinkime.

Meninę programą kavos metu išpildė aktorė Zita Kevalaitytė-Visockienė ir Balys Pakštas su dukromis Emilija ir Rūta. Zita Kevalaitytė, tarytum, tęsė savo lyrišką pasakojimą apie praeitais metais buvusias romantiškas nuotaikas, statydinti Chicagoje lietuvišką pilį, kai šįmet, esą jau ir bakuže tenkinamasi!... Pakštų trejetuko lietuviškos melodijos gražiai derinosi į visumos nuotaiką. Salė katutėmis dėkojo visiems menininkams, o Zitai įteiktoji rožių puokštė, jos pačios išskirstyta visiems programos vykdytojams-oms...

M. Valiukėnas

AUTOMOBILIO SAUGUMAS

Inž. S. Bačkaitis pasaulio ir Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos suvažiavime Toronte skaitys paskaitą: "Automobilio saugumas". Jis yra tikrai kvalifikuotas kalbėti šia tema, nes yra JAV Susisiekimo Dep-to struktūrinės mechanikos skyriaus viršininkas ir vadovauja automašinų saugumo valstybinių standartų sudarymui. Kaip valdžios stebėtojas, dalyvauja trijose specialiose komisijose tarp auto gamintojų ir automobilių inžinierių s-gos.

Inž. S. Bačkaitis yra gimęs 1929 m. Kaune. Rennesealer Politechnikos Institute 1953 m. gavo mechaninės inžinerijos B.S. laipsnį, o 1955 m. Chrysler Institute of Engineering jam suteikė M.S.A.E. (Automotive Eng.) laipsnį. Po to dar studijavo: Wayne State University -- Engineering Mechanics, Michigan State U. -- Eng Business Mg. ir baigė Federal Institute of Management -- Management of Engineering and Scientific Organizations.

Inž. S. Bačkaitis yra aktyvus JAV LB narys, Baltijos Studijų S-gos Lietuvos ekonominio ir industrinio gyvenimo studijų centro narys. Kalbėdamas apie bendradarbiavimą lietuviškoje techninėje bendruomenėje, inž. S. Bačkaitis pasisakė taip:

1. Nors lietuvių techninė bendruomenė nėra didelė skaičiumi, betgi ji yra plati apimtimi. Dalyvaudamas šioje bendruomenėje asmuo turi progos išeiti iš savo siauros specialybės ribų ir bendrauti su visiškai skirtingu disciplinų žinovais, tuo praplėsdamas savo žinių akiratį.

2. Aktyvus bendradarbiavimas lietuviškoje techninėje organizacijoje parodo jaunimui, kad lietuviškumas nėra kliūtis į asmeninį pasisekimą pašaukimo karjeroje. Netgi dalyvavimas gali būti raktas pasisekimui pasirinktoje nes atsidaro naujų galimybių tiek žinių informacijoje, tiek darbo bei darbo vietovės pasirinkime.

3. Lietuvos laisvės kovai reikia efektingų ir įtakingų žmonių. Glaudžiai bendradarbiaudami mes ne tik pastiprinsime patys save savo profesijose, bet taip pat sužadinsime norą savo jaunime bendradarbiauti lietuviškoje aplinkoje ir Lietuvos laisvinimo dvasioje. Mes turime pareigą išugdyti ir papildyti mūsų gretas efektingu ir svariu elitu tiek ekonominėje, tiek kultūrinėje, tiek politinėje plotmėje, kuris galėtų drąsiai reikšti Lietuvos laisvės idėją tarptautinėje arenoje.

WANTED
JOURNEYMEN
FIXTURE BUILDERS
Must have job shop experience.
58 hour week.
O. & W. TOOL
ENGINEERING
15700 Dale Detroit, Mich.
(1 Block E. of Telegraph.
2 Blocks N. of Fenkell)
(313) 538-8200
Ask for Mr. Adams
(34-40)

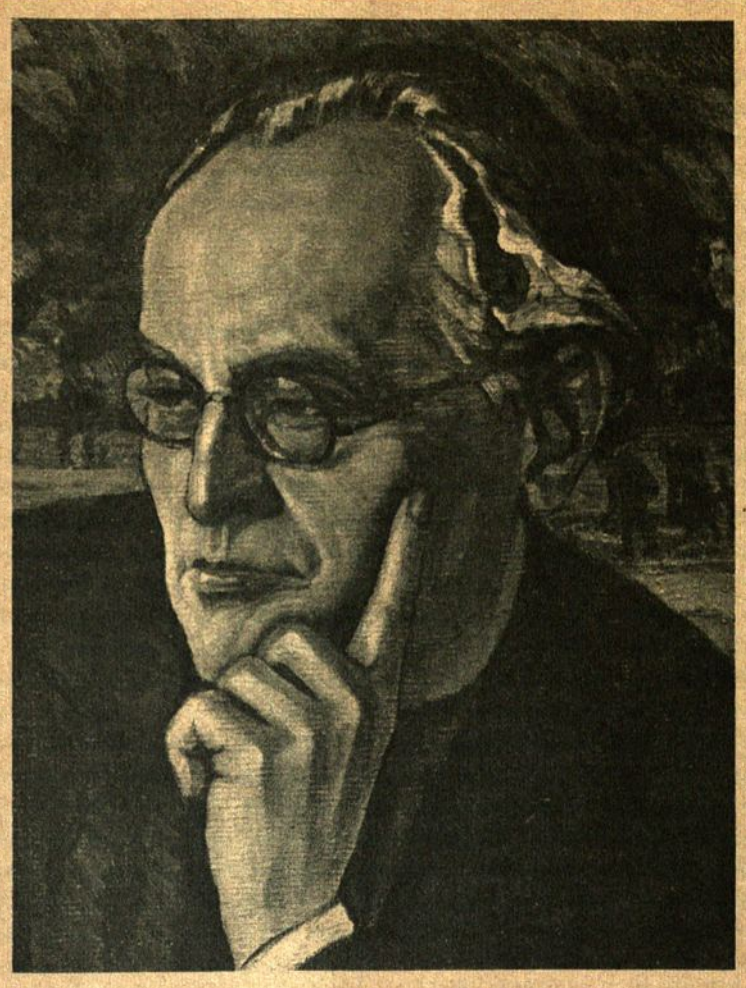

FAUSTAS KIRŠA

KULTŪRINIAI SUBATVAKARIAI BOSTONE BAIGĖ SEZONĄ

Gegužės 16 d. vakare, ALTS-gos namuose, prisiminėm Bostone gyvenusį ir mirusį poetą Faustą Krišą. Draugetai buvo ir 1969 - 1970 m. sezono Kult. subatvakarių pabaigtuvės. Iš tikrogi -- vienuoliktojo parengimų sezono baigimas.

Tie vienuolika metų -- laikas nėra ilgas, o tačiau ir netrumpas. Aritmetiniai skaičiai šiuo atveju gal bus iškalbingiausi: kiekvieną sezoną būdavo surengiami 8-9 kult. subatvakariai, kurių programas sudarė paskaitos, literatūros ir muzikos vakarai, jaunimo pasirodymai, dailės meno parodų atidarymai, nusipelniusių mūsų visuomenės ir kultūros žmonių minėjimai ir kt. Per vienuolika metų tų parengimų susidarė gera šimtinė. Visi jie buvo nežemo kultūrinio lygio, per minimą laiką juos aplankė maždaug penki tūkstančiai Bostono lietuvių (žinoma, čia turint galvoj ir nuolatinius kult. subatvakarių lankytojus). Kult. subatvakariams pasisekimą lėmė ne tik rengėjų darbštumas bei išmanymas, bet ir puošnūs, meniški ALTS-gos Bostono sk. namai.

Įvadinį žodį apie velionį poetą Faustą Kiršą tarė rašytojas Ant. Gustaitis. Jis nesigilino į datas, į chronologiją, jis bandė pažvelgti į mirusio Poeto sielos biografiją. Ant. Gustaičio kalba buvo poetiška, giliai įsiveržianti į F. Kiršos kūrybinį pasaulį. Žmogus pats savimi esąs prieštaringa būtybė. Tų žmogiškų bruožų, to mūsų dvylipumo, esą apstu ir F. Kiršos kūryboj. Savo lyrikoj jis mylįs ir garbinąs Lietuvą, o savo satyrose be pasigailėjimo čaižąs savo tautos žmones. Darydamas išvadas, poetas Ant. Gustaitis tarė, kad F. Kiršа buvo įdomi, spalvinga ir kūrybinga asmenybė, o dabar tesąs tik rausvo granito akmuo Bostono Forest Hills kapinėse... Ant. Gustaičio rūpestingai paruošta ir dalykiška kalba apie velionį poetą F. Kiršą susilaukė itin karštų ir nuoširdžių plojimų.

Pluoštą F. Kiršos poezijos paskaitė Dalia Dikinytė - Pundienė. Dramos mokyklą baigusi Montrealy, Kanadoje, ji žino ką daranti, turi neabejotinų dailiojo skaitymo gabumų. Belieka jai tik palinkėti, kad dažniau rodytųsi viešumoj, vis plačiau ir gausesnėm spalvom atskleisdama savo gražų balsą, ugdydama dailiojo skaitymo talentą. Dėl šeimos rūpesčių ilgėlesnį laiką niekur nesirodžiusi, čia D. Dikinytė-Pundienė buvo sutikta kaip nauja mūsų kultūrinio gyvenimo pajėga.

Neseniai mirusios komp. Gražinos Bacevičiūtės, styginiu kvartetu smuikininkas Iz. Vasyliūnas baigė F. Kiršai skirto kult. subatvakario programą. Beveik visuomet savo atliekamus muzikos kūrinius rūpestingai pristatydamas, šį kartą apie G. Bacevičiūtės veikalą Iz. Vasyliūnas tarp kitko taip kalba: "Pirmąją kvarteto dalį sudaro lėtesnė įžanga, lyg saulės patekėjimas. Ją seka džiugus, saulėtas Allegro, kuriam kontrastuoja puiki švelni antroji tema. Mane ypatingai patraukia antroji dalis, kuri atskamba autentišką lietuvišką raudą. Finalinė dalis pilna orkestrinių efektų, būdinga savo lengvumu bei įvairumu".

G. Bacevičiūtės kvartetą atliko pats Iz. Vasyliūnas su savo mokiniais, iš viso dvylika smuikininkų. Įspūdis buvo naujas ir malonus.

Nedažnai mus ištinka staigmenos, bet jų vis pasitaiko. Šio kult. subatvakario staigmena buvo inž. Edm. Cibo pranešimas, kad ALTS-gos Bostono sk. pirmininkas inž. Vytautas Izbickas, ypačiai aktyvus visuomeninio ir kultūrinio gyvenimo žmogus, šiom dienom yra sulaukęs 50 metų amžiaus. Sukaktuvininkas buvo pasveikintas plojimais ir dainuojamais linkėjimais "Ilgiausių metų". Savo darbais inž. Vyt. Izbickas nusipelnė ne tik šio staigmeninio, bet ir žymiai ryškesnio pagerbimo.

Kita staigmenėlė buvo prof. Vyt. Marijošius, balandžio mėn. Chicagoj dirigavęs G. Verdi operą Likimo Galią, tuo savo darbu visuomenėj ir spaudoj sukėlęs malonių bei viltingų pragiedrulių. Lankydamasis Bostone Chicagos Lietuvių Operos reikalais, jis apsilankė ir kult. subatvakary.

Vakaro programai, kaip ištisus vienuolika metų, vadovavo šio reportažo autorius. Jis šia proga padėkojo savo ilgų metų bendradarbiams -- Kult. subatvakariams rengti komisijai -- pirm. inž. Edm. Cibui, Al. Griauzdei, L. Lendraičiui, Vl. Mickūnui, Onai ir Ant. Vilėniškiams. Jei Kult. subatvakariai Bostone įsigyveno, jei jie išlaikė prideramą kultūrinį lygį, jei įsigijo reikiamo patrauklumo ir pasisekimo, tai tik dėka minėtų žmonių susiklausymui, atsidėjimui ir darbui. 1970 - 1971 m. sezoną Kult. subatvakariams rengti komisija pradės persitvarkiusi ir atsijauninusi. Netenka abejoti, kad jos darbas bus dar našesnis ir pakilesnis.

Poetui F. Kiršai skirtą vakarą, o taip pat ir vienuoliktąjį kult. subatvakarių sezoną, akcentuodamas to sezono sėkmingumą, šiltu žodžiu minėdamas kult. subatvakarių lankytojus bei rėmėjus, baigė inž. Edm. Cibas. Nors iš tolo žiūrint gal atrodo, kad ši mūsų programa buvo ilga ir varginanti, o ištikro ji neužtruko nei poros valandų.

Programai pasibaigus, viešnios ir svečiai, kurių buvo pilnutėlė salė, dar kurį laiką, jaukioj nuotaikoj šnekučiavosi savo tarpe. Taip, nors tik keliom akimirkom, į mūsų tarpą sugrįžo poetas F. Kiršа.

St.S.

J. GRAUDA

Apie pokalbį su mūsų jaunimu

Palietus tą dabar jautrią visame pasaulyje temą: kaip susikalbėti su jaunu žmogumi, tenka žiūrėti į problemą nepaviršutiniškai, bet iš esmės. Paviršutiniškai pažvelgus, senieji ima kaltinti jaunimą būtais ir nebūtais prasimanymais. Jaunieji tuo pat atsako seniams. Ir surask tu man, jeigu nesi Saliamonas, atsakymą!

Iš esmės pažvelgus, tenka sustoti ties Jaunimo simpoziumu, kuris įvyko Chicagoje gegužės pradžioje. Tai buvo šaunus simpoziumas, nes per jį jaunieji lietuviai užtikrino visą visuomenę savo lietuvybės žydėjimu. Bet paaiškėjo apgailėtini lietuvybės griovybos darbeliai kaip tik senųjų suplanuoti ir jų vykdomi. Paaiškėjo štai kas:

Knygynuose neįmanoma surasti lietuviškų knygų. Senieji ėmė slėpti nuo jaunųjų lietuviškas knygas. Pasenusiais metodais mokydami jaunuosius lietuviškose mokyklose, senieji netgi neįvedė detektyvinių kursų, kur jaunieji galėtų išmokti kur ir kaip suslėptas lietuviškas knygas atrasti.

Senieji sudarė nepakenčiamas sąlygas jauniesiems jungtis į visuomenines organizacijas. Jeigu jaunasis lietuvis norėtų įstoti į visuomeninę lietuvių organizaciją, jis turįs palikti savo įsitikinimus idėjas. Todėl, gal būt ateis laikas, kada jaunieji lietuviai, kaip dabar įprasta mokyklose, militantiškai įsiverš į lietuviškų visuomeninių organizacijų būstines ir su sit-in, sleep-in ar love-in atims iš senųjų tas neprieinamas būstines.

Konstatuotas gyvas reikalas perduoti lietuvybę iš kartos į kartą, bet, atrodo, senieji nurodo tradicinius būdus lietuvybės perdavimo iš kartos į kartą, ignoruodami Woodstock dinamizmą arba Evergreen žurnalo tezes.

Todėl suprantama, kad politinės senųjų organizacijos neturi efektingumo paveikti jaunųjų mentalitetą. Reikia panaikinti vyriausiąją senimo struktūrą kovos dėl senųjų garsinamos santvarkos tėvynėje, nes ji sudaryta partiniu būdu, ir sukurti kitą, realesniu būdu.

Čia mūsų korespondentas pasiteirvo: kodėl senimo organizacijos nepriimtinos jaunimui, nes, esą, senieji reikalauja įsitikinimus palikti už durų, bet kodėl laisvės kova, kur, esą, prioritetas įsitikinimai, irgi nepriimtina jaunimui?

Į tai jis negavo atsakymo, nes naujos temos prapliupo kaip vanduo iš kibiro: reikia važiuoti į Lietuvą studijų tikslais!

Korespondentas pasiteiravo, kur jaunimas galės realiai pritaikyti tarybinio universiteto diplomus? Taip pat, korespondentas paklausė, kokios mokslo šakos bei disciplinos tarybų mokyklose pastatytos aukščiau už amerikinės mokyklos lygį?

Korespondentui nurodė, kad Amerikoje nėra kur studijuoti Lietuvos politinės ir kultūrinės istorijos. Visa tai jaunieji su kaupu gautų Vilniaus universitete. Sabotuojantieji senieji nei turi bent penkių tomų Lietuvos istoriją; nei nėra įkalbėję į juostas pasakojimų apie lietuvių emigracijos istoriją. Vienu žodžiu, padėtis lietuvių visuomenėje yra skandalinga, tokia ji buvo Amerikos universitetuose, kada ten nebuvo black studies kursų.

Kada korespondentas pasiteirvo, kur taikomos black studies žinios, jo paklausimas buvo palaikytas paprastu netaktu. Todėl jis nedrįso priminti, kad knygynų lentynos lūžta dėl lietuviškų knygų pertekliaus. Staiga atėjo žinia, kad jaunųjų lietuvių militantizmas jau turi savo gražias sėklas. Senųjų organizacijos jau šturmuojamos, seniesiems brutaliai priešinantis.

Pasirodė, kad trisdešimt jaunųjų Dainavos stovykloje norėjo surengti moderniškąjį sit-in, drink-in, bet visas tas sumanymas atsitrenkė į senųjų brutalumą (brutality). Senieji išsikvietė policiją (pigs) ir su policijos talka išmetė jaunuosius už Dainavos vartų. Senieji nepasirūpino suprasti jaunimo, paversti sit-in ir drink-in lietuviška pramoga. Į tą netoleruotiną senųjų aklumą, jaunieji atsakė protestu. Įsitikinimų ir idėjų gynimo vardu jaunieji pradėjo rauti naujai pasodintus medelius. Tų medelių ten buvo 5000, o jaunųjų buvo tik trisdešimt. Tad, jeigu ir išrautų po tris medelius kiekvienas, teišrautų tik apie šimtą medelių. Ir dėl to kelti aliarmą ir kviesti policiją (pigs)?!

Pagaliau įvyko dar vienas senųjų sabotažas. Jie pažadėjo paskelbti, bet nepaskelbė tų trisdešimties jaunųjų militantų pavardžių. Kodėl? Jeigu tos pavardės būtų paskelbtos, daug kur jie būtų pageidaujami paskaitininkai, kaip tie septyni iš Chicagos bylos.

Kada senieji neleidžia jauniesiems stoti į visuomenines organizacija, prievartauja ideologinį reiškimąsi, slepia lietuviškas knygas, nekeičia savo laisvinimo darbo struktūros, neduoda stipendijų studijoms Vilniaus universitete, net su policija užslopina mažus protesto veiksmus (medelių rovimą), kur eina senimas?!

Tas klausimas visu savo aštrumu iškilo greta Jaunimo simpoziumo Chicagoje ir protesto ženklų Dainavoj.

PRIE TŪBOTO GAIDŽIO SUGRĮŽTANT

JURGIS GLIAUDA

Pirmame savo rašinyje aš pavadinau Kazimiero Barėno kronikinį romaną "Barėno šedevras" kaip svariausį pretendentą į 1969 metų literatūrinius laurus. Gal būt kas ir prikiš man tą nedisciplinuotą užbėgimą įvykiams už akių, tačiau savo nusakymų neatsisakysiu. Kada be laiko tekmės talkos imama literatūrinius veikalus skirstyti į gerus, geriausius, etc., kaip tai buvo Literatūra svetur rašiniuose, žmonės im a gana piktai reaguoti. Jų pozicija yra teisinga realybėje: tik omnipotens laikas sugrupuoja veikalus į gerus, pusiau gerus, pamirštinus. Posakis: negirk dienos be vakaro, lyg tiktų literatūrinėse varžybose su laiku trans formuoti į posakį: negirk veikalo, kol jis per žengs į kitas generacijas.

Vienok, laikydamiesi tik savos generacijos, tik savos dienos atramų, mes vertiname ir premijas, ir veikalo plitimą rinkoje, ir jo atneštas, paskelbtas idėjas, bei meninę formą. Todėl šia prasme mes grožimės ir džiaugiamės savo pasirinkimu ir jį paliekame ateinančios kartos rūpesčiui bei vertinimui. Tai nelygu palikimo nuskyrimas banknotais: ar ta va liuta bus vertinga, ar padengta, ar tik bevertis popierius. Ar, taip vadinamos egzilės raštai bus kotiruojami tolimos atei ties kartose? Ar išliks tik lietuviškų "gosizdatų" aprobuoti dalykai? Ar tai bus palaimingas konglomeratas, kur liks vieni ir kiti? Tik vieno tose varžybose niekas nenuneigs, kad tai didžios intelektualinės įtampos reiškinys, kuris niekad nedings lietuvių tautos kultūros istorijoje.

Po tos ekskursijos galimybių teorijon, turėdamas prieš akis šį Barėno veikalą, vis dėlto atkakliai tvirtinu, kad Tūboto gaidžio metai ir bus tas veikalas, kuris (kartu su palaimintaisiais kitais) laiko įtampą apgalės, varžyboms suteiks prasmę ir tūrį.

Tūboto gaidžio metai, egzilinės nostalgijos sąlygose parašytas dalykas, ryškiai primena Adomo Mickevičiaus Poną Tadą. Egzilės sąlygose, aplinkui siaučiant tipingiems išeivijos erzeliams ir sąmyšiui didysis Adomas perkėlė savo vaizduotės galią ir įkvėpimo atramą į Seimelių Lietuvą ir atkūrė ją esmėje ir detalėse, atstūmęs šalin užmaršties ir grimzdimo istorijon faktus. Jis padarė Seimelių laikotarpio Lietuvą amžiną, nuolatos einančią greta istorinės scholastikos, ir įsisunkiančią į visad atsinaujinančias visuomenes.

Tokią padėtį turėtų užimti K. Barėno vokitmečio kronika Tūboto gaidžio metai. Ir jis atsuko savo žvilgius į taip mažai literatūriškai išnaudotą periodą, artimai susijusį su Vaižganto Pragiedruliais, netgi esantį Pragiedrulių išeities baze. Barėnas įvedė skaitytoją į savo pasirinktą Pavandenės parapiją, tokį užkampį, kur vis dar nesijautė nei 1905 metų randų ir polėkių, nei savo suverenumo sąvokų. Tai tipingas ir tolimas nuo bet kokių susisiekimo arterijų užkampis, kur keliai rude nį nepraminami, kur re tas paskaito spausdintas raides. Tuo atžvilgiu tai Krėvės Lietuva, ir.. Keturakio komedijų išeities bazė.

Vaižganto žmonės turi tam tikrą intelekto aureolę, Krėvės asmenys ateina paženklinti panteistinės poetikos ir Keturakio veikėjai juokina savo hipertrofiniu naivumu. Barėno anos gadynės išeiviai visiškai skiriasi nuo savo literatūrinių pranokėjų. Ir reikia suprasti, kad nelengva imti ano laikotarpio visumą, turint tokius galingus ir lietuvių literatūroje įleidusius plačias šaknis personažus.

Šiame veikale Barėnas ima personažų atskleidimo išeities punktu du esminius motyvus: tautinės sąmonės nokimą ir priklausomumo socialinei klasei pojūtį. Ir vienas, ir kitas to galingų gyvenimo rikiavimo faktorių radimasis, stiprėjimas ir poveikis Barėno veikale yra nepaprastai vykusiai pristatyti. Lyginant su anksčiau minėtu prancūzišku šedevru Sentimentalusis auklėjimas, čia randame esminį skirtumą. Flaubert neugdo tų socialinių visuomenės jėgų pajutimo savo personažų dvasioje. Jis ima tai kaipo jau turimus ir išryškėjusius. Visa plėjada mūsų "kaimo apologetikos" autorių, taip pat ima tuos faktorius, kaipo savaime aiškias visuomenės jėgas. Socialistinio realizmo autoriai, kaip ir tenka to laukti, tuos reiškinius ima su perdėtu dėmesiu ir su nenatūralia hipertrofija, juo atydžiau rutuliodami, juo toliau krypdami iš vieškelio į režimo skatinamus šunkelius.

Gal būt ryškiausi šiuo išskirtinai svarbaus Barėno patriotikos ir klasinio priklausomumo personažų grandinėje, skaitytojas atras Gasiūną, pusberį Ignacą, siuvėją Sabakonį, Julę, Teklę... Kaipo antraeiliai personažai jau sustoja Zaranka, Degutis, Gaidelis ir Gadukas.

Nekintančių personažų tarpe sustojo Vanka, vagis, provokatorius ir tipas gana retas mūsų raštijoje. Kalvėnas, Pranckūnas ir kunigas Sargelis. Jie visi ateina veikalan ir išlieka jo bėgyje tikrais sau žmonėmi ta prasme, kad jie jau susigulėję savo gyvenamoje filosofijoje ir gyvenimo bangos jų nei praskaidrina, nei apneša putomis.

Pavandenės parapija, staiga atgyja prieš mus, nelyginant Adomo Mickevičiaus Ponas Tadas poemos dvareliai, nelyginant Donelaičio būrų kaimai, nelyginant didžiulis mozaikos freskas uždengęs visą sieną ir vis šviesos spindulį kaitaliojant, žvilgantis vienur veidu, kitur buities detale, dar kitur ir visa to didžiulio fresko scena.

Daug reikėjo skriaudų ir neteisybės, kol Pavandenės parapijos ūkininkai išėjo miškan vokiečių šaudyti, bet susidūrę akis akin su dilema: nušauti žmogų (jau čia nebe vokietį) paleidžia jį, nes dar jiems nesutelpa galvoj -- kaip galima imti žmogų ir nušauti kaip kiškį medžioklėje.

Vokiečiams jau bėgant kaip purslas ant neramaus vandens atsiranda "revoliucinis komitetas" ir visa tai, kas dar glūdėjo po ilgų metų humanistiniu apvalkalu, buvo paskelbta kaipo išmestinos pažiūros. Vidutiniokai, biedniokai ir "buožgalviai" tapo priešais. Tautybės sąvoka, vos atsiradusi kaime, buvo prigęsinta po klasinių briaunų kruša. Pirma buvo nesuvokiama sąvoka: nužudyti vokietį (juk ir jis žmogus), dabar buvo jau sugestijonuojama: "pašalinti buožę". Tūboto gaidžio metai čia įžengė į pionierišką ekskursą, atrasti socialinę kaimo diferenciaciją jos pirmose atžalose. Veiksmas randa ataveiksmį, ir nušautas geras kalvis Smėliūkštis, staiga surevoliucijonėjęs kaimo veikėjas, apgailimas tų, kuriuos "nušalinti" norėtų kaip tik tas kalvis.

Tuo neryškiu nepasisprendimo akordu autorius baigia savo monumentalią knygą. Jau gerai į bernus beišeinąs Ignacas sustoja neryžtume, kada kiti eina ginti vis labiau ryškėjančios idėjos -- savos valstybės.

... vienas, štai, nužingsniavo atsigrįžda mas į aną pusę, o kitas į kitą -- į tą patį vieškelį... (pusl. 437).

Ir ištikrųjų, kas suves mus visus eiti tuo pačiu vieškeliu? Romano dėstomo periodo "revoliuciniai komitetai" sprendė tai paprastai. Vieškelis turi būti "one way" kelias. Vieni eis juo, o kiti...? O kiti, laikui bėgant... nustos egzistavę. Bet mums visad neįmanoma bus prisiimti kanibalizmo filosofiją. Taip mus patikina šio veikalo personažai.

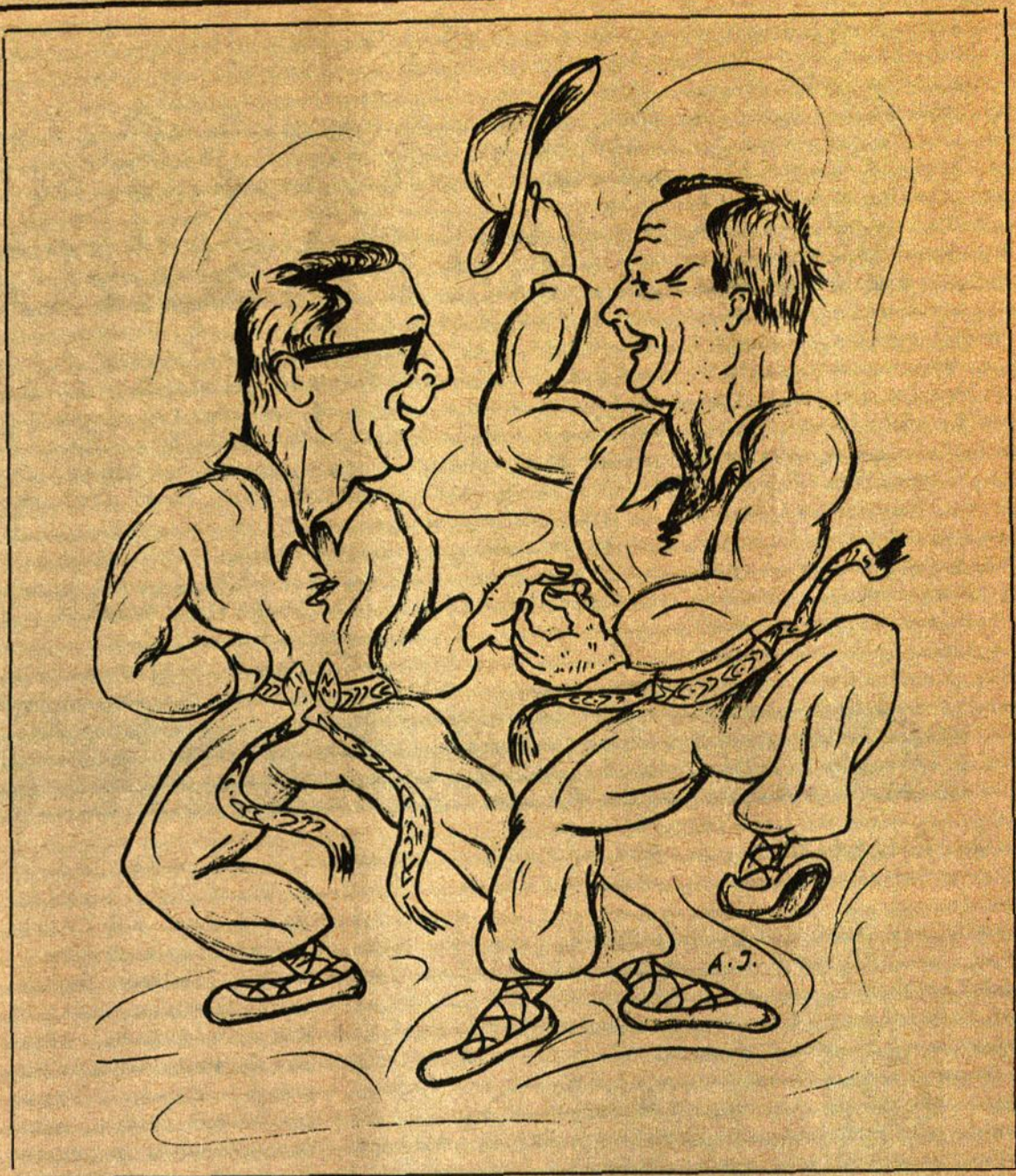

Šokių šventei artėjant, buvęs Taut. Šokių šventės rengimo komiteto pirm. L. Kriaučeliūnas moko tautinių šokių L.B. Centro Valdybos pirm. A. Nainį. A. Jelionio šaržas

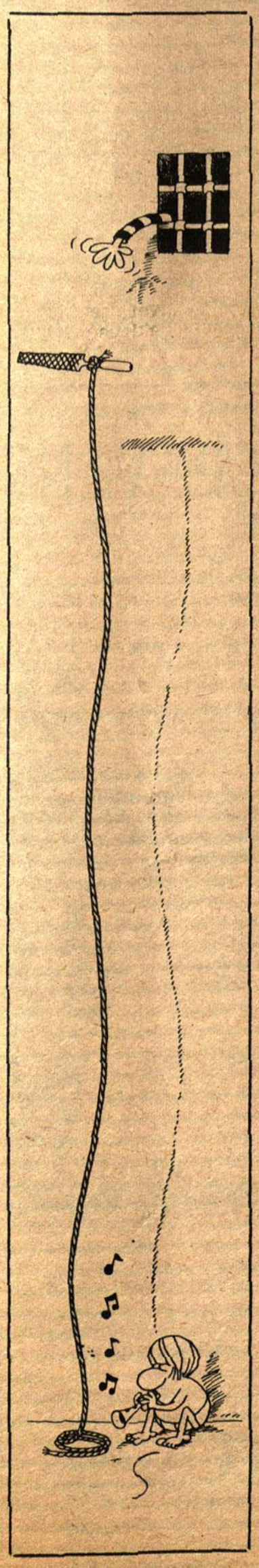

Be žodžių...

SOVIETINIŲ AGENTŲ APMOKYMAS (10)

PASKUTINIAI EGZAMINAI

1958 metų kovo viduryje į Tuomi butą atvyko Galkinas visiškai nenumatytai. Jis atrodė pavargęs ir kažkuo susirūpinęs.

-- Buvau centre ir turiu tau pasakyti, kad turėsi išvykti daug anksčiau, negu aš buvau suplanavęs, -- jis tarė. -- Santykiai su Jungtinėmis Valstybėmis yra labai neaiškūs. Mes turime tave ten įkurdinti dabar, nes po dviejų trijų metų, jeigu tie santykiai visiškai nutrūktų, tu jau būsi ten įsigyvenęs. Jeigu gi iškiltų karas, mes tegalėtum e remtis tik tokiais žmonėmis kaip tu.

-- Kada aš turėsiu išvykti? -- pertraukė jį Tuomi.

-- Tiksliai nežinau, -- atsakė Galkinas. -- Visokiu atveju turėsi išlaikyti keletą labai kietų egzaminų. Tai ne mano sumanymas, bet centro užsispyrimas. Juos išlaikęs galim as daiktas, turėsi kiek laiko pabūti su savo šeima. Po to padirbėsime su tavo "legenda", ir tu išvyksi į vakarinę Europą, dėdamasis amerikiečiu nebe Sovietų Sąjungoje.

Egzaminai truko penkias dienas ir apėmė viską tai, ką jis buvo girdėjęs per paruošiamąjį laikotarpį. Egzaminavo ne tik jo mokytojai, bet ir visiškai nepažįstami žmonės, net nepasisakę, kas jie tokie. Kai kurie klausimai lietė net tokius dalykus apie kuriuos jo mokytojai nebuvo net užsiminę, ir dėl to jis protarpiais pagalvodavo, jog tie nepažįstami egzaminatoriai tenori jį tik sukirsti, kad jis egzaminų neišlaikų.

Tris dienas nieko negirdėjo Tuomi, kaip jam pasisekė. Ketvirtąją dieną Galkinas jam pranešė, sužinojęs iš centro:

-- Oficialus tavo egzaminų įvertinimas yra toks: "Žvalgybos teorija ir praktika -- labai gerai, su pastaba, jog turėtumei pasitobulinti, kad tavęs neišaiškintų; žvalgybos filosofija -- labai gerai; fotografavimas -- patenkinamai; šifras -- labai gerai; Amerikos pažinimas ir anglų kalba -- labai gerai. Sveikinu. Viršininkas".

Nušvitęs iš džiaugsmo, Galkinas dar pridėjo:

-- Turiu tau dar vieną gerą žinią. Tavo šeima gauna butą ir visiškai naują.

-- Tikrai džiaugiuos! -- sušuko Tuomi. -- Gal galite papasakoti kiek daugiau apie tą butą?

-- Palieku tavo žmonai tai padaryti, -- pasakė Galkinas. -- Poryt ji su vaikais atvyksta į Maskvą. Mes jums turime namą užmiestyje, tik pagalvok, visą namą. Savaitę pagyvenę tame name, tu su žmona ir vaikais galėsite ištisą mėnesį praleisti prie Juodosios jūros.

Kaip globėjas, Galkinas visuomet būdavo linksmas. Dabar, rengdamasis atsisveikinti ir išsiskirti ilgam, staiga surimtėjo, lyg ir susijaudino.

-- Iš tikrųjų tai bus paskutinis tavo susitikimas su šeima, galimas daiktas, daugeliui metų, -- jis kalbėjo nuleidęs balsą -- Išnaudok tą susitikimą, kaip tik išmanai. Kai grįši po atostogų, susitiksi vėl su manimi, bet netrukus tave perims kitas žmogus. Jis kartu su tavimi išnagrinės tavo uždavinį iki smulkiausių detalių. O dabar -- viso geriausio.

(Bus daugiau)

5½% AND 5¾%
INCOME PASSBOOKS
NOW EARN INTEREST EVERY DAY,
PAYABLE BY CHECK EACH MONTH. MAKE DEPOSITS
ANY TIME YOU WISH. AND QUALIFY FOR FREE CHECKING, TOO.
Cleveland Trust
Member F.D.I.C.

ROCHESTER

PAVASARIO DAINŲ IR ŠOKIŲ VAKARAS

LB choras, vad. J. Adomaičio, rengiasi sukaktuviniam 20 m. koncertui, gegužės 23 d., šeštadienį 7 val. vak. Choras pirmą kartą išpildys Br. Budriūno naują kantatą "Lietuvos šviesiu keliu". Žodžiai B. Brazdžionio. Solo partiją atliks sol. B. Čypienė ir A. Cieminis. Akompanuos K. Saladžius. Po programos šokiai, grojant puikiam orkestrui. Veiks baras ir bufetas.

Choras tikisi atsilankant daug vietos lietuvių į šį šaunų vakarą. Taip pat laukia svečių ir iš tolimesnių vietovių. Repertuare be kantatos bus daug naujų dainų.

Šis choras yra Rochesterio lietuvių pasididžiavimas. Jis ne kartą yra gražiai reprezentavęs mus tolimesnėse lietuvių kolonijose ir svetimtaučių tarpe. Į šį chorą yra įsijungusių daug jaunų jėgų.

Dabartinę valdybą sudaro: K. Mačiulis, pirmininkas, Z. Arlauskas, vicepirm., R. Krokytė, N. Mačiulytė ir Z. Šipaila.

KUN. J. BAKŠIO 50 M. KUNIGYSTĖS JUBILIEJUS

Birželio 7 d. šv. Jurgio parapija iškilmingai švęs buvusio klebono kun. J. Bakšio kunigystės auksinį jubiliejų.

Jubiliejaus programa numatyta sekanti:

11 val. šv. mišios, kurias atnašaus kun. J. Bakšys. Pamokslą pasakys prelatas J. Balkūnas, svečias iš New Yorko. Mišių metu giedos vietos LB choras, vad. J. Adomaičio ir sol. Vl. Sabalienė. Vargonais gros R. Obalis.

5 val. p.p. banketas "Alfredo" restorane (4370 Dewey Ave.) Banketo metu meninę programą atliks minėtas choras, sol. Vl. Sabalienė, Iz. Žmuidzinienė, Pr. Puidokas ir kiti.

Pagerbime garbingo jubiliato dalyvaus daug svečių net iš tolimesnių lietuvių kolonijų.

Jubiliejiniam komitetui vadovauja Jonas Sliks-Sedlickas ir prof. dr. A. Klimas. Sekretorius A. Sabalis. Į šį komitetą įeina visų vietos organizacijų pirmininkai, P. Dirse -- iždininkas, P. Pikūnas, P. Sherkus, A. Kasle ir kiti.

J. Jurkus

E. CHICAGO

PAGERBĖ MOTINAS

ALB-nės vietos apylinkės valdybos pastangomis motinų pagerbimas įvyko š.m. gegužės 10 d. parapijos salėje.

Minėjimą pradėjo apylinkės pirm. Z. Molieius pakviesdamas susirinkusius minutės tyla pagerbti mirusias, žuvusias ir ištremtas lietuves motinas. Maldą sukalbėjo kun. Povilas Jakulevičius.

Paskaitą apie lietuvę motiną skaitė studentė Aldona Indreikaitė. Kalba buvo aiški ir gera tarsena perduota.

Meninėje dalyje lietuviškų mokyklų auklėtinės: Sigita Pacytė, Laima Degutytė, Virginija Markevičiūtė, Rasa Domarkaitė ir Laima Aukštuolytė skaitė, deklamavo ir dainavo.

Susirinkusios motinos ir programos atlikėjos buvo apdovanotos po rožę. Po trumpo pagerbimo, apylinkės valdybos rūpesčiu visi dalyviai buvo pavaišinti kava ir kepsniais.

Baisiojo birželio minėjimą ruošia apylinkės valdyba š.m. birželio 14 d., sekmadienį, parapijos salėje. (aj)

JANITOR
Small office facility seeks responsible person to clean premises on a permanent 2d shift basis, 3:30 P.M. - Midnight. Duties include maintaining floors, general office area and some outside work. Previous janitorial experience preferred Ability to be your own boss essential. Good starting wages, with full employee benefits. if interested, stop or cal the
Personnel Office, 761-4200
OLANKRAFT INC.
220 W. North Bend
Cincinnati, Ohio 45216
An Equal Opportunity Employer
(39-42)

• LB NEW JERSEY APYGARDOS kandidatais į JAV LB Tarybą parinkti šie asmenys:

Dr. Jokūbas Stukas, kun. Viktoras Dabušis, Kazys Jankūnas, Antanas Gudonis, Pranas Puronas, Vincas Mamaitis, Kazys Šipaila, Albinas S. Trečiokas, Juozas Stankūnas.

• LB CHICAGOS APYGARDOS kandidatais į LB VI Tarybą parinkti šie asmenys:

Sakadolskis Romas, Jasaitis Jonas, Rudienė Marija, Janušonis Vytautas, Kairys Anatolijus, Bertašius Jonas, Kilius Povilas, Kamantas Vytautas, Žadeikis Jonas, Žumbakis Povilas, kun. Borevičius Jonas, dr. Ambrozaitis Kazys, kun. Vaišnys Juozas, Radvila Kasperas, Jasaitytė Jūratė, dr. Kisielius Petras, dr. Razma Antanas, Masilionis Juozas, kun. Ramanauskas Zigmas, Kavaliūnas Jonas, dr. Bobelis Kazys, arch. Edvardas Skališius, inž. Nainys Bronius, Juškevičius Andrius, Bradūnaitė Elena, Ruibytė Vitalija, kun. Zakarauskas Vaclovas, Juška Bronius, Tallat-Kelpša Vacys, Kleiza Vaclovas, dr. Biežis Steponas, dr. Rekašius Zenonas.

WANTED
Ist CLASS
BROACH STRAIGHTENER
WITH HEAT TREAT EXPERIENCE HELPFUL ON HIGH SPEED SEALS.
TO OPERATE COLONIAL STRAIGHTENING PRESS. TOP WAGES, BENEFITS, PROFIT SHARING. DAY SHIFT. UNIFORMS & GLOVES FURNISHED
TOP BROACH COMPANY LOCATED IN EL MONTE CALIFORNIA.
SEND RESUME OR CALL
MR. EDWARD R. ANTON
341 N. WILLOW AVE.
WEST COVINA, CALIFORNIA
213 - ED 7-9650
An Equal Opportunity Employer
(39-44)

LOS ANGELES

GRAŽIAI PAVYKĘS SUBATVAKARIS

Los Angeles šv. Kazimiero parapijos salėje, skautų-čių stovyklos rengimo komitetas, padedamas tėvų, surengė puikų pavasarinį subatvakarį.

Vakaras praėjo nepaprastai pakilioje nuotaikoje, kaip dar niekad! Nepaprastai jaukios buvo dekoracijos A. Žaliūno suprojektuotos, puiki lengvos muzikos programa išpildyta J. Čekanauskienės ir V. Dūdos; abu turi malonaus tembro balsus, labai tinka pramoginei muzikai. Vytenis ypač laisvai jaučiasi programos metu. Salė buvo pilna ir jautėsi visų noras kaip galima daugiau prisidėti prie skautiško jaunimo veiklos.

Padėka priklauso viešnioms ir svečiams taip gausiai parėmusiems skautišką subuvimą; stovyklavietės įrengimo komitetui, kuris didžiausią darbų naštą nešė, tėvų komitetui ir skautiškam jaunimui puošusiam salę ir padėjusiam prie šio baliaus pasisekimo.

(V. Irl.)

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

• GEGUŽĖS 23 D. Vysk. Valančiaus lit. mokyklos mokslo metų užbaigimo vakaras.

GEGUŽĖS 24 d. Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokslo metų užbaigtuvės.

BIRŽELIO 21 D. -- Birželio įvykių minėjimas. Rengia ALT Clevelando skyrius.

RUGSĖJO 12 D. Abiturientų pristatymas - balius.

RUGSĖJO 26 D. Dirvos vakaras.

SPALIO 4 D. -- LRK Moterų Sąjungos 36 kuopos metinė vakarienė Naujosios parapijos salėje.

LIETUVIŲ DARŽELIO NAUJA VALDYBA

Metiniame Clevelando lietuvių kultūrinio darželio susirinkime sekmadienį, gegužės 17 d., pasireiškė nauja dvasia, po ilgos eilės metų merdėjimo. Pavyko padaryti tai, ko labiausiai reikėjo -- įtraukti į Darželio Sąjungą naujosios ateivijos veikėjų visą eilę vyrų ir moterų. Jie veik visi yra draugijų valdybų nariai, veikėjai ir šiaip svarbūs mūsų visuomeniniame gyvenime.

Įstojo į Darželio Sąjungos narius sumokėdami metines duokles šie: Gražina Kudukienė, inž. R. Kudukis, Stasys Alšėnas, Estera Alšėnienė, Adelė Neimanienė, Rožė Vitonienė, Vaidilutė Trimakienė, Dionizas Trimakas, Birutė Dauperienė, Kazys Budrys, Jadvyga Budrienė, Nora S. Braziulienė, Kazimiera Sadauskienė, Kazys Balaišis, Apolonija Šenbergienė, Skautininkų Draugovė, Salomėja Knistautienė, Vladas Knistautas, Ed. Stepas.

Iš senųjų darbuotojų nario mokestį sumokėjo: Rita Premeneckienė, K.S. Karpius, Julė Salasevičienė, Juozas Sadauskas, Marė Trainauskas, Elena Snaidarienė, Antanas Praškevičius, Pola Glugodienė, Vytautas Braziulis. Iš ankstyvųjų darbuotojų daugelio jau nėra gyvųjų tarpe, kiti jau nepajėgė atvykti į susirinkimą.

Į valdybą išrinkti vienbalsiai: K. S. Karpius, pirmininku; Juozas Sadauskas vicepirmininku; Marė Trainauskas sekretorium; Vytautas Braziulis iždininku. Reprezentacijai kitų tautų santykiuose išrinkta Rita Premeneckienė, Birutė Dauperienė, Salomėja Knistautienė.

Naujųjų susidomėjimas kultūriniu darželiu priduos darželiui prideramos reikšmės, nes juk tai vienintelis toks paminklinis darželis mūsų tautai pasaulyje. (ks)

• **ALT S-gos** Clevelando skyriaus susirinkimas įvyks š. m. birželio 7 d., sekmadienį, 11:30 val., Dirvos redakcijos patalpose.

• "LITHUANIA 700 YEARS" yra puiki dovana įvairiomis progomis svetimtaučiams draugams ar lietuviškai nebekalbantiems savo tautiečiams. Tuo tikslu dažnai gauname 10 dol. čekį su prierašu: prašau skubiai atsiųsti, nes tą ir tą dieną turiu įteikti kaip dovaną gimtadienio ar kita proga.

Pranešame, kad Lietuvos Nepriklausomybės Fondas užsakymą išsiunčia tą pačią dieną knygoms nustatytu tarifu, bet žinant šių laikų nerūpestingą pašto patarnavimą, kartais tenka labai suabejoti, ar dovana laiku pasieks adresatą. Todėl maloniai prašome tokia dovana iš anksto apsirūpinti, kad laiku pasiektų adresatą.

Lietuvos Nepriklausomybės Fondo Valdyba, 87-80 96 St., Woodhaven, N. Y. 11421

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.
TRYS MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA
MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9
TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

SAVE AT
Mutual Federal Savings and Loan
INSURED UP TO $20,000 FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION
65 ANNIVERSARY
ASSOCIATION OF CHICAGO
2212 W. CERMAK RD., CHICAGO, ILLINOIS 60608
Peter Kazanauskas, President Tel. 847-7747
now 6% PER ANNUM ON SAVINGS CERTIFICATES OF $10,000. OR MORE, 2 YEAR MATURITY
Paid and Compounded Quarterly 5% PER ANNUM REGULAR PASSBOOK ACCOUNT
NOW INSURED TO $20,000.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• ŠV. KAZIMIERO Lituanistinės mokyklos mokslo metų užbaigimas įvyks sekmadienį, gegužės 24 d. 4 val. po pietų, Naujosios Parapijos auditorijoje. Po iškilmingo akto bus vaišės. Visi prašomi gausiai dalyvauti.

• SUPERIOR SAVINGS and Loan Assn. visi trys skyriai š.m. gegužės 29 d. penktadienį, kapų puošimo dienos proga, bus uždaryti ir bankinės operacijos neveiks.

MIRUSIŲJŲ DIENOS MINĖJIMAS

L.V.S. RAMOVĖ Clevelando skyriaus valdyba praneša, kad gegužės mėn. 29 d., penktadienį 12 val. ryto nuo Naujos Parapijos bažnyčios vykstama aplankyti mirusiųjų skyriaus narių kapus, papuošiant juos tautine vėliavėle.

Gegužės 30 d., šeštadienį 9 val. ryto bus pamaldos Šv. Jurgio parapijos bažnyčioje už mirusius narius. Skyriaus nariai renkasi 8 val. 15 min. Dalyvausime kartu su Amerikos lietuviais - veteranais vėliavos pakėlime. Po pamaldų prašoma dalyvauti Amerikos lietuvių veteranų ruošiamuose pusryčiuose.

Gegužės mėn. 31 d. sekmadienį po pamaldų iš Šv. Jurgio parapijos bažnyčios vykstama į Mauzoliejų aplankyti Lietuvos prezidento Antano Smetonos kapo, kur bus padėtos gėlės.

• **SLA 14 kuopos** narių susirinkimas, turėjęs įvykti birželio 7, atkeliamas į gegužės 24 ir jungiamas su kuopos valdybos ilgamečių narių pagerbimo vaišėmis, kurių metu bus pagerbti šie veikėjai: Feliksas Baranauskas, Vytautas A. Braziulis, Margarita Jones, Antanas Praškevičius, Juozas Vilčinskas ir kiti nusipelnę asmenys.

Susirinkimas prasidės 12 valandą. Bus aptariami būsimo SLA Seimo reikalai ir sumanymai.

Pagerbtuvių vaišės prasidės 2 valandą. Susirinkimas ir vaišės įvyks Lietuvių salės svetainėje. Nariai ir narės prašomi šiame svarbiame susirinkime būtinai dalyvauti.

Į susirinkimą ir pagerbimą atvyksta SLA prezidentas Povilas Dargis.

ATITAISYMAS

Eilėrašty "Negrįžusiam broliui Gediminui" (Dirva nr. 37), ketvirtame posme pirmoj eilutėje vietoj "Tu negrįžai, o Broli, -- skausmas vis dėlto", turi būti "-- skausmas vis didėjo".

Lituanistinių pedagoginių kursų Clevelando klausytojai, mokytojai ir svečiai su prelegentu dr. R. Šilbajoriu. Pirmoj eilėj iš kairės sėdi: dr. J. Jakštas, S. Barzdukas, p. Šilbajorienė, dr. R. Šilbajoris, V. Kavaliūnas, A. Mikulskis, A. Tamulionis ir K. Žiedonis. V. Pliodžinsko nuotrauka

Socialistinio režimo varžtuose...

Lituanistiniai ped. kursai, pradėję veikti praėjusių metų rudenį, artėja prie pirmųjų mokslo metų pabaigos.

Per dvejis metus daug padaryti negalima -- visų mokslų ir gelmės, ir platumos neturi ribų. Tačiau, kiek tatai yra įmanoma stengiamasi kursų lankytojams nurodyti kelio krypties gaires, kurių jie turėtų laikytis ieškodami išminties pradžios. Tad jau ir šiais mokslo metais, be pačių pagrindinių dalykų (lietuvių k. ir lietuvių literatūros), dėstomų P. Balčiūno ir V. Kavaliūno, buvo keletas ir trumpesnių kursų: dr. J. Jakšto -- lietuvių tautos kultūros istorijos bruožai, St. Barzduko -- kelias į bendrinę lietuvių kalbą, L. Sagio -- pagrindiniai lietuvių liaudies šokio bruožai, A. Tamulionio -- dabartinė Lietuvos padėtis, prof. A. Augustinavičienės -- V. Mykolaičio-Putino Altorių šešėly.

Kursų vadovybė kviečia paskaitininkus ir iš toliau. Šių metų gegužės 14 iš Columbus atvyko čia Ohio valstijos u-to prof. dr. R. Šilbajoris. Jis, kursų lankytojams pageidaujant, kalbėjo tema: Okupuotos Lietuvos rašytojas socialistinio realizmo varžtuose.

Paskaitininkas, remdamasis okupuotos Lietuvos rašytojų novelėmis ir giliai bei subtiliai įžvelgdamas į jų dvasią ir charakterį, konkrečiais pavyzdžiais atskleidė, kur jų kūryba, laikantis uždėtų socialistinio realizmo varžtų, yra sužalota, nusidedant natūraliai meninei tiesai.

Po paskaitos svečias profesorius atsakė keletą kursantų duotų klausimų, tuo dar labiau paryškindamas socialistinį realizmą. -- Realizmą, kuris, J.P. Sartre'o žodžiais, draudžia vaizduoti realų gyvenimą.

Literatūrinio pobūdžio pokalbiai tęsėsi ir per jaukius pavakarius, parūpintus kursų globėjų -- abiejų LB apylinkių valdybų ir paruoštų pačių kursančių. (vs)

IŠNUOMOJAMAS kambarys Naujosios Parapijos rajone.

486-7729

Mergaičių Stovyklos personalas sprendžia dienos uždavinius. Iš kairės: Rimas Juzaitis, E. Razgaitytė, ses. Ignė, N. Balčiūnienė, J. Kuraitė, M. Lenkauskienė. Stovykla įvyks nuo liepos 19 iki rugpiūčio 2 d. Norint gauti daugiau informacijų, Clevelande kreipkitės į J. Kliorienę -- 291-3607; N. Balčiūnienę -- 486-0283, M. Lenkauskienę -- 382-4725; arba Dainava, Manchester, Michigan.

Tėvo Rafaelio, OFM nuotrauka

NAUJOJ PARAPIJOJ

Mūrinis kolonialinis, 3 miegamųjų. Užbaigtas trečias aukštas. Uždara priekinė veranda. Saulės veranda virš dvigubo prijungto garažo. Graži gatvė. Reikia pridėti darbo. Prašo $24.500. Duokite pasiūlymą.

***

MARCELLA ROAD

Gražus kolonialinis. Aluminio apmušimas. 3 miegamųjų. Uždara saulės veranda. 2 1/2 aut. garažas. 170 pėdų sklypas. Nauji kilimai. Keli žingsniai nuo mokyklos, bažnyčios ir krautuvių. Tel. 481-9848.

MANAK REALTY
Tel. 481-9291

CUPOLA REPAIRMAN

Malleable iron foundry

steady employment

in a well-established firm

good hourly rate
employe benefits
apply in person

The Fanner Mfg. Co.
Brookside Park

An Equal Opportunity Employer
(37-39)

SUPERIOR SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKŠTAS PALŪKANAS UŽ PADĖTUS INDĖLIUS.

Už paprastus indėlius moka 5%

Už įvairius taupymo certifikatus moka

5¼% iki 7½%

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki $20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

MES ATEINAM!

LIETUVI, kuris naudojiesi vakarų demokratijos laisvėmis;
LIETUVI, kuris gyvai jauti mūsų tautos tragediją;
LIETUVI, kuris lauki iš jaunimo iniciatyvos ir darbų
LIETUVI, kuris lauki iš jaunimo iniciatyvos ir darbų --

ATSILIEPK!

MES ATEINAM su pilnutinės Kristaus laisvės ilgesiu;
MES ATEINAM su giliu tikėjimu į laisvą tautos ateitį;
MES ATEINAM su konkrečiais darbais!

Jaunimas Už Tikėjimo Laisvę yra pasiuntęs kelius šimtus memorandumų Jungtinėms Tautoms, vyskupams, kunigams; yra užmezgęs ryšius su mūsų dvasiškijos bei visuomenės vadais ir gavęs jų pritarimą; renka dokumentinę medžiagą apie lietuvių religinę padėtį; ruošia peticiją Apaštalų Sostui religinės laisvės klausimais.

Šiems darbams neužtenka vien idealizmo ir norų, bet reikalinga ir stipri materialinė parama. Jaunimo Žygio už Tikėjimo Laisvę komitetas skelbia visuotinį vajų, kuris pradedamas šių metų gegužės 24 dieną ir baigsis birželio 21. Vajų praveda specialus Finansų Komitetas Chicagoje.

Į Jaunimo Žygį už Tikėjimo Laisvę yra įsijungę:

Dr. Stepas J. Matas
Akademinis Skautų Sąjūdis

Rimas Laniauskas
Moksleivių Ateitininkų Sąjunga

Danutė Čiuberkytė
Korp! Neo-Lithuania

Marytė Gailiušytė
PLB Jaunimo Sekcija

Gintas Aras
Lietuvių Jūrų Skautija

Romualdas Bublys
Studentų Ateitininkų Sąjunga

Milda Jokūbaitytė
Lietuvių Skaučių Seserija

Dr. Jurgis Augius
Finansų Komiteto pirmininkas

Algirdas P. Muliolis
Lietuvių Skautų Brolija

Alfonsas Pargauskas
Finansų Komiteto iždininkas

Bruno Bartkus
Lietuvos Vyčiai

Aukas siųskite: Jaunimo Žygis už Tikėjimo Laisvę, c/o Alfonsas Pargauskas, 6643 South Francisco Ave., Chicago, Ill., USA. Čekius rašykite Lithuanian Youth for Religious Freedom vardu.

Skaityk ir platink DIRVĄ

KVIEČIAME Į TALKĄ!

Lietuvių Enciklopedijos leidykla išleidusi eilę vertingų ir kažin ar bepakartojamų leidinių, iš naujo sutelkė jėgas prie ENCYCLOPEDIA LITUANICA, kurios bus 6 tomai. I-sis tomas yra jau išleistas. Maloniai kviečiame į talką ją užsiprenumeruojant.

Clevelande prenumeratas priima: Juozas Stempužis, p. Balio Gaidžiūno krautuvėje ir Dirvos administracijoje.

Iš anksčiau išleistų leidinių dar turime:

1. **Lietuvių Enciklopedija — 36 tomai**
2. **Vinco Krėvės Raštai — 6 tomai**
3. **Mūsų Lietuva — 4 tomai.**

Tai yra vertingos dovanos bet kuria proga. Jų kainos yra žemos, leidžiant dabar kaštuotų beveik dvigubai. Nedelsiant užsisakykite, nes atsargos yra nedidelės.

Adresas: Juozas Kapočius, 361 W. Broadway, P. O. Box 95, So. Boston, Mass. 02127, USA. Tel.: Leidyklos — (617) 268-7730, namų (617) 282-2759.

• **Apdraudos** reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į **Z. Obelenį tel. 531-2211.**

• **Prieš atnaujindami** savo namų ar automobilių draudimus, palyginkite savo mokestį paskambindami **V. Giedraičiui tel. 944-6835.**

Jus džiaugsitės gyvenimu daugiau su State Savings

MĖNESINIU ČEKIU

Mes siųsime Jums čekį sekantį mėnesį — ir kiekvieną mėnesį — kol jūs pasakysite mums sustoti!

Tik investuokit $1,000 ar daugiau į State Savings taupymo certifikatus — Jūs uždirbsite milžinišką 5.25% per metus, išmokamus Jums (ar kam kitam nurodytumėte) su MĖNESINIU ČEKIU.

Skambinkit ar ateikit pilnom smulkmenom nemokamo patarnavimo!

INSURED

State Savings
AND LOAN COMPANY
4065 Mayfield Rd., South Euclid
11623 Buckeye Rd., Cleveland
30500 Lake Shore Boulevard, Willowick

JAU GALIT ATSIKVIESTI SAVO GIMINĖS IR DRAUGUS IŠ LIETUVOS Į AMERIKĄ

APMOKAMAS PATARNAVIMAS: Atkvieskit savo gimines jus aplankyti! Greitas mūsų teletype susisiekimas su Maskva suteiks jums žinias apie kelionės paruošimą. Atsilankykit arba skambinkit mūsų įstaigai gavimui pilnų smulkmenų!

GROGER TRAVEL BUREAU

152 THE OLD ARCADE TELEF. 621-6036
CLEVELAND, OHIO 44114

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

MASKVOJ ŽUVO EDVARDAS KUKUTIS

Maskvoje gegužės 13 d. iš viešbučio 4 aukšto iššoko ar iškrito Edvardas Kukutis ir užsimušė.

Jis su savo broliu buvo nuvažiavęs į Vilnių aplankyti vėžiu sergančios motinos, bet ją rado jau mirusią. Grįždamas į Ameriką per Maskvą, jis Maskvoje ir žuvo. Apie tai iš Maskvos paskambinta telefonu į New London, Conn., jo žmonai. Palaidoti bus parvežtas į JAV. Anksčiau E. Kukutis gyveno Brooklyne, dirbo Pfizeryje. Į New Londoną perkėlus to fabriko vieną skyrių, ten ir jis persikėlė.

• JUOZAS VALAKAS, žurnalistas, 55 m. amžiaus mirė New Yorko ligoninėje gegužės 18 d. vakare apie 9 v. Ligoninėj buvo paguldytas prieš keletą savaičių. Lietuvoj liko žmona ir duktė.

PRITARIA JAV PREZIDENTUI

ALT pirmininkas E. A. Bartkus gegužės 7 d. pasiuntė JAV Prezidentui Richard M. Nixonui telegramą, pritardamas Amerikos Lietuvių Tarybos vardu Prezidento patvarkymui priešintis bolševikų agresijai Kambodijoje ir pasmerkdamas Sovietų Sąjungos premjero Aleksej Kosygino protestą prieš JAV Prezidento žygį. Ta proga ALT pirmininkas priminė, kad nėra didesnių agresorių kaip Sovietų Sąjunga, kuri pagrobė Lietuvą, Latviją ir Estiją.

ARTĖJA LIETUVOS OPEROS SUKAKTIS

Š.m. gruodžio 31 d. sukanka 50 metų nuo Lietuvos Operos įkūrimo. Amerikoje ir Kanadoje gyvena nemažai buv. operos bendradarbių. Iš operos tarybos narių yra iš likęs gyvas tik vienas prof. Juozas Žilevičius (Kipras Petrauskas, Juozas Tallat-Kelpša ir Stasys Šilingas yra mirę). Tad prof. J. Žilevičius ėmėsi iniciatyvos suruošti akademiją - suvažiavimą šių metų pabaigoje.

Tam tikslui gegužės 28 d. Chicagoje, tėvų jezuitų namuose, 7:30 v.v. šaukiamas buv. operos bendradarbių pasitarimas ir bus išrinktas akademijai ruošti komitetas.

Stasys Balzekas, sjr. (centre) sveikina Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus spaudos ir foto skyriaus vedėją Konstantiną Petrauską, ryšium su Chicagos miesto burmistro pasveikinimu, dėl pastarojo uolios ir sekmingos darbuotės. Dešinėje stovi dr. Juozas Jerome. Jurgio Kasakaičio nuotrauka

ALIAS Chicagos skyriaus pirm. inž. V. Jautokas ir sekr. inž. J. Martinkus aptaria artėjantį Inžinierių ir Architektų Sąjungos suvažiavimą, kuris įvyks gegužės 30-31 d. Toronte, Kanadoje. Iš Chicagos žada suvažiaviman vykti gausus būrys lietuvių inžinierių.

PROF. V. MARIJOŠIUS LANKĖSI BOSTONE

Prof. Vyt. Marijošius šio meto Chicagos Lietuvių Operos meno vadovas, yra iškėlęs tokį sumanymą: keturi lietuviai kompozitoriai sukuria keturias vienaveiksmes operas, kurias Chicagos Lietuvių Opera, statytų 1972-73 m. Kompozitoriai patys pasirenka temas ir libretistus. Prof. Vyt. Marijošiaus sumanymas rado pritarimo JAV LB valdyboj, o taip pat ir Kultūros Fondo valdyboj. Sumanymui vykdyti jau yra paskirtos ir lėšos. Vienaveiksmėms operoms rašyti kviečiami šie mūsų kompozitoriai: Vl. Jakubėnas, Jul. Gaidelis, Jer. Kačinskas ir J. Švedas.

Gegužės 15-17 d. prof. Vyt. Marijošius tuo reikalu lankėsi Bostone ir tarėsi su kompozitoriais Jul. Gaideliu ir Jer. Kačinsku. Abiems yra įteikti kviečimai operoms rašyti. Ta pačia proga Vyt. Marijošius kalbėjosi ir su St. Santvaru dėl Gian-Carlo Menotti operos The Old Maid and the Thief vertimo į lietuvių kalbą. Chicagos Lietuvių Opera G.-C. Menotti veikalą statys 1971 m. pavasarį.

KAMERINĖS MUZIKOS KONCERTAS

Gegužės 25 d. 7 val. vakaro Lietuvių Amerikos Piliečių Klubo salėje, trečiame aukšte, South Bostone, Mass., įvyks kamerinės muzikos koncertas. Koncertuoja smuikininkai kun. Vincas Valkavičius ir Izidorius Vasyliūnas ir pianistas Vytenis M. Vasyliūnas. Programoje Corelli, Sinding ir Gaidelio veikalai dviems smuikams ir fortepijonui. Bilietų kaina du doleriai. Visas pelnas skiriamas lietuviškų gaidų leidimui.

Ši programa neseniai buvo su pasisekimu atlikta amerikiečiams Hudsone, Mass. Šį koncertą rengiant sudaroma proga Bostono lietuvių visuomenei susipažinti su nauju kompozitoriaus Juliaus Gaidelio kameriniu veikalu. Visi maloniai kviečiami gausiai atsilankyti.

PARTIZANŲ ATMINIMUI ĮAMŽINTI

Kpt. Juozo Lukšos-Daumanto, o per jį visų Lietuvos partizanų atminimui įamžinti New Yorko Lietuvių Fronto Bičiuliai įsteigė Juozo Lukšos vardu įnašą Lietuvių Fonde. Tegul laisvėje esančio lietuvio piniginė auka primena jų kraujo ir gyvybės auką Lietuvos laisvei.

Aukos priimamos bet kokio dydžio. Čekius ir Money Orders rašyti Lithuanian Foundation. Siųsti, (pažymint ant atskiro lapo, kad siunčiama J. Lukšos auka), LFB New Yorko Sambūrio valdybai, 84-16 110 St., Richmond Hill, N. Y. 11418.

Aukos Lietuvių Fondui yra atleidžiamos nuo pajamų mokesčių. Galima siųsti ir tiesiai: LIETUVIŲ FONDAS (2036), 6643 So. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60629.

• DR. KAZYS AMBROZAITIS Lietuvių Fondo Tarybos posėdy gegužės 3 d. išrinktas naujuoju LF valdybos pirmininku, dr. A. Razmai nebesutikus toliau pasilikti pirmininku.

• IŠĖJO IŠ SPAUDOS ir jau platinama J. K. KARIO "NUMIZMATIKA" -- paskutinė iš trijų mūsų šios srities žinovo parašytoji knyga. Joje išspausdintas enciklopedinis numizmatikos žodynas ir rinktinės autoriaus studijos, liečiančios Lietuvos ir kt. šalių pinigus. Veikalas gausiai iliustruotas, dailiai įrištas, form. 6" x 9", 340 psl., atspausd. kreidiniame popiery; kaina $15.00. JAV Kongreso Bibliotekos katalogo kortelės Nr 72-108424. Platintojams už tris parduotus egz. duodamas ketvirtas komiso. Adresas: J.K. Karys, 60 Sims St., Bridgeport, Conn., 06604.

LANKO PRANCIŠKONUS

Šiuo metu lietuvius pranciškonus lanko generalinio viršininko Romoje atstovas -- vizitatorius. Juo yra paskirtas italų pranciškonų viceprovinciolas Tėv. J. M. Cassese iš New Yorko. Vizitatorius lietuvių pranciškonų vienuolynus pradėjo lankyti gegužės 18 d.

Panašios vizitacijos atliekamos kas treji metai. Tokiom progom patikrinama dvasinė bei medžiaginė padėtis, peržiūrima veikla ir išrenkama nauja vadovybė

LONG BEACH

PAGERBĖ MOTINAS

Long Beach Lietuvių Klubas motinos dienos minėjimą surengė gegužės 2 d. gražioje Morgan salėje. Publikos buvo daug. Klubo pirmin. V. Tamošaitis, atidaręs minėjimą, pasveikino visas motinas ir svečius. Taipogi buvo pagerbtos dvi seniausios amžiumi motinos Magdalena Margienė, 86 m. ir Ona Bagdonienė, 82 m. amžiaus.

Motinoms pritaikintą gražią kalbą pasakė dr. Jonas Kregždė. Mokinės Vidutė Basiulytė ir Rūtelė Seliokaitė padeklamavo mamytėms eilėraščius. Laimutė Prasauskaitė pagrojo smuiku ir Danutė Prasauskaitė paskambino pianinu.

Meninę programą, pritaikintą motinoms, labai gražiai atliko Ona Deveikienė, Dalila Mackialienė, Antanas Polikaitis ir Bronius Seliukas, akordeonu juos palydėjo Algis Kazakevičius. Programa baigta Lietuvos himnu. Po to buvo šokiai grojant S. Kalvaičio orkestrui. (dm)

Neseniai Rūtos bendrovė užbaigė savo projektą "Romas", 1047-1051 21 St. Santa Monicoj, Calif., kurį sudaro 2 modernūs apartamentai po 4 butus. Kiekvieno pastato kaina 125,000 dol. Dabar intensyviai dirbama prie projekto "Oceano Palmės", kuriam sukelti pinigų terminas kovo 15 buvo pratęstas dar keliems mėnesiams. Besidomintieji kaip geriau investuoti savo pinigus į tokius pastatus gali kreiptis papildomų informacijų į Rūtos bendrovę.

"Dainuojančios Rūtos" -- Irena Žiugždaitė ir Diana Melninkaitė, išpildant programą LF Bičiulių suruoštame partizanų pagerbime New Yorke. V. Maželio nuotrauka

PADĖKA

Š.m. sausio 16 d. mirė mano brangus vyras ir mūsų tėvas VACLOVAS ALKSNINIS, kurio šermenyse dalyvavo virš tūkstančio asmenų su pagarba velioniui ir užuojauta mums.

Mes giliai dėkingi esame Prel. J. Balkūnui, kunigams J. Pakalniškiui, V. Pikturnai, dr. S. Valiušaičiui ir J. Čekavičiui -- už maldas; Lietuvos gen. konsului A. Simučiui, VLIKo Vicepirmininkui ir tautininkų atstovui dr. B. Nemickui, Lietuvių Bendruomenės atstovui inž. A. Sabaliui, ALT atstovui dr. A. Škėriui, Lietuvių Rezistencinės Santarvės ir Laisvės Kovotojų atstovui B. Bieliukui, Dariaus ir Girėno Posto atstovui J. Zarauskui, Korp! Neo-Lithuania atstovui A. Diržiui, velionio ginklo draugams -- pulk. J. Šlepečiui, maj. L. Virbickui ir kap. A. Rugiui -- už pasakytas jautrias ir velionį gražiai vertinusias kalbas.

New Yorko ramovėnams -- už buvimą garbės sargyboje prie karsto; mūsų mielam draugui A. Diržiui už pravedimą atsisveikinimo akto; M. Šalinskienei -- už rūpestingą dėmesį laidojimo patarnavime; V. Beleckui -- už žvalią atidą dalyviams pietuose po laidotuvių; visiems velionio ir mūsų pažįstamiems, draugams ir giminėms -- už užprašytas mišias, už aukas velionio vardu BALFui, Lietuvių Fondui, Kultūros Židinio statybai, už tiek daug gėlių ir užuojautos pareiškimų per vietos radio stotis, spaudą, laiškais ir gyvu žodžiu.

Ta tiek daugelio asmenų parodyta pagarba velioniui ir širdinga užuojauta mums, tikrai lengvino mūsų liūdesį sunkiame išsiskyrime ir ta bičiuliškumo dvasia lieka su mumis ilgam, ilgam.

Žmona Gabrielė
sūnūs Vytautas ir Algirdas su šeimomis

MŪSŲ MIELUS ELENĄ IR PAULIŲ LEONUS, BRANGIAI MAMYTEI LIETUVOJE MIRUS, NUOŠIRDŽIAI UŽJAUČIA

B. ir T. BLINSTRUBAI
S. ir A. PAŠKONIAI

Saugus ir pelningas santaupų investavimas į nekilnojamąjį turtą

Jūs gaunate Kalifornijos valstybės įstaigose įregistruotą nuosavybės lakštą, be Jūsų sutikimo ar su Jumis neatsiskaičius niekam neperleidžiamą. Dėl smulkesnių informacijų kreipkitės į mus, lietuvių įkurtą ir vadovaujamą investavimo Bendrovę

RŪTA Inc., 3002 Santa Monica Blvd.
Santa Monica, Calif. 90404
Tel.: (213) 828-7525